

Š U M C

Glasilo Občine Mežica
december 2011
XXVII. številka / IX. leto

3	ŽUPANOV GOVOR - BARBARA 2011
5	PODELITEV OBČINSKIH PRIZNANJ
7	NOVA SPLETNA STRAN
7	SANACIJA JAVNIH POVRŠIN
8	PRVA TRGATEV
9	URADNA OTVORITEV
	PRENOVLJENEGA GLASBENEGA DOMA
10	NOVOROJENČKI IN STAROSTNIKI
11	PISMO OK SLOGA
12	PROGRAM VESELI DECEMBER 2011
14	SPREMEMBE ZUPJS
16	KONČNO SVOBODNA PECA
18	RUDOLF GALOB
22	PETROL ENERGETIKA
23	VRTEC MEŽICA
24	MAVRIČNA HIŠA
26	OSNOVNA ŠOLA MEŽICA
27	MOCIS
28	TRGATEV
29	TD MEŽICA
30	DRUGA PODOBA LESA 2, JANEZ GRAUF
31	OB TRESKI
32	17. RAZSTAVA MALIH ŽIVALI
32	12. DOBRODELNI KONCERT ZA ČLOVEKA
33	JUBILEJNO LETA DOMA STAREJŠIH NA FARI
34	FIZIOTERAPIJA NA KOROŠKEM
36	KORONARNI KLUB KOROŠKE
37	IKDM PERKMANDELICI
38	DU MEŽICA
40	LAS VEGAS
42	MEŽIČARJI PO SVETU
32	PROGRAM PRIREDITEV V ND MEŽICA

KOLEDNICA

LETO OSULO JE KOLEDAR,
SNEG GOLE VEJE ODEVA,
ČAS, SKRIVNOSTNI VLADAR,
V POLNOČ MINUTE ODŠTEVA.

STARO BO LETO ODŠLO,
S TISOČI ŽELJAMI SREČE,
SKOZI ČAROBNO NEBO
NOVO SE LETO LESKEČE.

Brina Štampe Žmavc

VESELE BOŽIČNE
PRAZNIKE IN SREČNO
NOVO LETO!

Dušan KREBEL,
župan

ŽUPANOV GOVOR na slovesnosti v počastitev občinskega praznika Občine Mežica **2011 BARBARA**

SPOŠTOVANE OBČANKE, SPOŠTOVANI OBČANI,

LEPO POZDRAVLJENI NA DANAŠNJI SLOVESNOSTI V POČASTITEV OBČINSKEGA PRAZNIKA OBČINE MEŽICA. PRAV POSEBEN POZDRAV VELJA LETOŠNJIM IN DOSEDANJIM NAGRAJENCEM, ČASTNIM OBČANOM OBČINE MEŽICA TER GOSTOM.

Spoštovani, ob nocojšnji slovesni priložnosti želim izraziti priznanje vsem vam, ki s svojim delom, svojim trudom in zgledom ustvarjate našo občino in zagotavljate njeno življenjsko moč in uspešnost. Vsi skupaj se trudimo, da je v naši občini čim več ustvarjalnih misli in dejanj za naš skupni razvoj

ter čim več pozitivne motivacije, ki zagotavlja, da bo Mežica še boljša, še uspešnejša in še bolj spoštovana.

Z dobrimi idejami, premišljenim ravnanjem in zlasti z močnim prizadevanjem za skupno dobro, verjamem, da bomo doseženo še nadgradili. Tudi zato se moramo še posebej posvetiti prihodnosti mladih in poskrbeti za to, da bo njihova ustvarjalna energija še bolj vključena v razvojna prizadevanja naše občine. Omogočiti jim moramo kakovostno izobraževanje, zaposlitev in stanovanjske možnosti. Naše delo mora biti usmerjeno k ustvarjanju novih, našemu času primernih prilo-

žnosti. Samo tako si bodo mladi lahko ustvarjali lastno varnost, svoje družine in dobro prihodnost. Samo tako bo lahko mlada generacija polno ustvarjalno prispevala k našemu skupnemu razvoju. Samo tako bomo zagotovili medgeneracijsko solidarnost in povezanost občine. In samo če bomo omogočili ustvarjalni prispevek mladih, bomo zagotovili dolgoročno brezskrbnost naših starejših generacij. In nenazadnje, razumeti in zavedati se moramo, da bomo do potrebnih rešitev prišli samo s strpno razpravo, brez zamerljivosti in brez negativnih čustev. Svoje cilje bomo dobro zastavili in dosegli le, če bomo najprej izboljšali raven našega političnega razpravljanja in okrepili kulturo dialoga. Pripravljeni moramo biti poslušati drug drugega in razpravljati z argumenti. Potrebujemo predvsem spoznanje o tem, da skupnih interesov občine ni dopustno podrežati potrebam strankarskih ali osebnih prizadevanj.

Še odločneje moramo stopiti skupaj, saj problemov, ki jih moramo rešiti danes, ne gre prelagati na jutri. Reševati jih moramo tu in zdaj, predvsem pa s pravim občutkom za skupno dobro. Sposobnosti in znanje imamo, z medsebojnim zaupanjem in ustvarjalnim dialogom pa nam bo to tudi uspelo. Prav je da se ob občinskem prazniku ozremo na pretečeno leto

ustvariti svoje konkurenčne prednosti. Kot župan lahko zatrdim – naša občina ima vizijo, ima prihodnost. Vsi, ki odločamo o razvoju te občine in življenju naših občanov, bomo storili vse, da bomo opravičili pričakovanja in zaupanje ljudi ter vsem zagotovili mir, napredek, blagostanje in srečnejši jutri.

Spoštovani, naj vas ob tej priliki vlužno povabim na prireditve v okviru občinskega praznika, ki se bodo odvijale v teh dneh, in sicer jutri na Barbarin sejem na vasi s svečanim programom in v nedeljo na otvoritev obnovljenega glasbenega doma našega Pihalnega orkestra Rudnika Mežica.

Ker pa smo že vstopili v čas veselega decembra, vas že danes prav lepo povabim na skupna, sedaj lahko rečem že tradicionalna druženja ob novoletni jelki pred Narodni dom, kjer bo letos še posebej praznično in veselo, saj bomo na naše skupno veselje kraj Mežico odeli v novejša praznična oblačila, za popestritev pa povabili v naš kraj prenekatero priljubljene estradnike. Naj ob tej priliki pohvalim vsa sodelujoča društva, mlade in nadobudne sokrajane ter se zahvalim, da nam s svojo veliko mero entuziazma in zagnanosti pričarate tako čarobne prednovoletne trenutke. Sprejmimo torej to neprecenljivo novoletno darilo in se v kar največjem številu odzovimo z druženjem na naših prireditvah in s tem pokažimo, da nam je mar.

in pregledamo zastavljene cilje. Ob tem moramo biti tudi letos še posebej ponosni in zadovoljni. Ponovno nam je uspelo, kljub zaostrenim razmeram v državi in našem okolju, občinski proračun povečati in plan realizirati tudi z uspešnim sodelovanjem na državnih in evropskih razpisih. Na ta način domala podvajamo znesek občinskega proračuna. Naše ceste gradimo s pomočjo državnih subvencij in našo osnovno šolo z okolico uspešno peljemo k zaključku celovite obnove s pomočjo evropskih sredstev. To je za našo občino bistvenega pomena, saj s sredstvi osnovnega občinskega proračuna komajda pokrijemo izdatke

na primarni ravni – financiranje socialne in družbenih dejavnosti.

Danes je torej dan za optimističnega duha in za ponos ter veselje zaradi vsega, kar smo uspeli doseči doslej, ne vedno povsem enotni, a dovolj povezani v skupnih ciljih glede tega, kakšna naj bo naša Mežica.

In ker nam je uspevalo do sedaj, smo optimisti tudi za naprej. Ideje se kar same ponujajo in z velikim optimizmom zremo naprej. Za ta naš prelepi kraj bi lahko veljalo znano reklo: "Majhno je lepo". Tudi iz tega, verjamem, bomo v prihodnosti znali

Spoštovani, današnji večer je prazničen za vse nas, še posebej pa za letošnje dobitnike priznanj Občine Mežica. Vsem nagrajencem v imenu vseh občanov iskreno čestitam ter se Vam za Vaš pomemben prispevek h kakovosti življenja v naši občini iz srca zahvaljujem.

Iskrene čestitke prav vsem in Srečno, Mežica!

Dušan KREBEL,
župan Občine Mežica

PODELITEV OBČINSKIH PRIZNANJ 2011

Priznanja športnikom

Komisija za podelitev priznanj na področju športa Občine Mežica je na podlagi Pravilnika o podeljevanju plaketa in priznanj na področju športa v Občini Mežica ter prispelih vlog sprejela sklep, da se za leto 2011 podelijo naslednja priznanja:

v Judo klubu Mežica. V gasilskem društvu izkazuje nesebičnost in pripravljenost pomagati drugim, v judo klubu pa uspešno trenira, napreduje in tekmuje. Dosegel je že oranžno rumeni pas (6. kyu), omenimo pa še nekaj letošnjih uspehov s tekmovanj: osvojil je tretje mesto na pokalih Oplotnice

mesto. Njegova delavnost in vztrajnost ter uspešna športna kariera so vzrok, da mu Občina Mežica podeljuje priznanje »Perspektivni športnik leta«.

PRIZNANJE »ŠPORTNIK LETA« prejme NIKO

ZORMAN, plavalec. Niko Zorman, rojen leta 1997,

disciplini 100 m prosto in 400 m mešano, v štafetah pa je s soplavalci osvojil srebrno medaljo v disciplini 4x100 m mešano in bronasto medaljo v disciplini 4x200 m prosto. Na zimskem državnem prvenstvu v Mariboru je postal državni prvak v disciplini 200 m hrbtno, na istem državnem prvenstvu je postal državni podprvak v disciplinah 100 m prosto, 50 in 100 m hrbtno, v disciplinah 200 m in 400 m pa je dosegel tretje mesto. Dodajmo še, da je z osebnim rekordom na 400 m prosto zasedel prvo mesto v 1. krogu zimskega troboja v Velenju. Sodeluje na državnih in drugih tekmovanjih ter na plavalnih mitingih. Kmalu bo začel nastopati v kadetski reprezentanci, kar bo zagotovo velik korak v njegovi športni karieri. Od leta 2005, ko se je prvič uradno pojavil na tekmovanju v avstrijskem Wolfsburgu, do danes je dokazal, da si zasluži priznanje »Športnik leta«.

PRIZNANJE »PERSPEKTIVNI ŠPORTNIK LETA« prejme GAŠPER

VODA, učenec 7. razreda Osnovne šole Mežica, judoist in gasilec. Gašper Voda, rojen 23. 1. 1999 je izredno marljiv učenec, ki se poleg šole posveča prostovoljnemu gasilstvu v Prostovoljnem gasilskem društvu Mežica in športu

in Lendave, še bolj zanimiva pa so prva mesta na pokalu Guštanja, na Palijevem memorialu v Ljubljani in na mednarodnem pokalu Kopra, oktobra pa je dosegel tudi prvo mesto na mednarodnem prvenstvu »BORSA OPEN 2011« v Mostarju v Bosni in Hercegovini. Na državnem prvenstvu Slovenije je dosegel odlično tretje

opravi na teden 6 treningov v bazenu in 2 kondicijska treninga. Trdo in naporno delo mu že prinaša številne odlične rezultate. Omenimo le nekatere izmed njih: je državni prvak za leto 2011 v kategoriji dečkov na 200 m hrbtno, državni podprvak za leto 2011 v disciplini 50 in 100 m hrbtno, na istem tekmovanju v Novi Gorici je dosegel tudi tretje mesto v

PRIZNANJE »EKIPA LETA« prejme EKIPA KADETOV ODBOJKARSKEGA KLUBA TAB MEŽICA.

Ekipa kadetov Odbojkarškega kluba TAB Mežica je v okviru državnega prvenstva za kadete v sezoni 2010/2011 osvojila sedmo mesto med ekipami kadetov v Sloveniji. Za ekipo so

nastopali kapetan Nace Lednik, Viljem Prepotnik, Gašper Jezernik, Rok Praper, Aleš Ipavic, Miha Borko, Matevž Gradišnik, Jurij Miler, Vid Peršak in Taj Vute. Trener te ekipe je bil gospod Bojan Ivartnik. Fantje so za dosežek trdo delali in pokazali so, da so prava ekipa in pravi športniki. Ekipa torej, ki si zasluži priznanje za »Ekipo leta«.

PRIZNANJE »EKIPA LETA« prejme tudi ŽENSKA BALINARSKA EKIPA DRUŠTVA UPOKOJENCEV MEŽICA.

Ženska balinarska ekipa Društva upokojencev Mežica je v letih 2010 in 2011 dosegla izjemne rezultate na medobčinskih, regijskih in državnih prvenstvih v balinanju. Na Šaterjevem memorialu so gospe skupaj z moško ekipo osvojile prehodni pokal, na regijskem turnirju so dosegle prvo mesto in se uvrstile na državno prvenstvo v Piranu, kjer so zasedle tretje mesto. Poleg tega so dejavne tudi v ligi, kjer so v sezoni 2010 in 2011 tretjič priigrale prehodni pokal, s tem pa ga je sekcija dobila v trajno last. V jesenskem delu lige so na drugem mestu, spomladi pa so bile prve. Na turnirju za pokal mesta Slovenj Gradec so balinarke zasedle prvo mesto, na Viktorjevem memorialu ženske in moški zasedli prvo mesto in skupno osvojili prehodni pokal. Poleg naštetega se udeležujejo prijateljskih srečanj z drugimi društvi, kjer se mežiške balinarke praviloma odlično odrežejo. Članice ekipe Rozka Lujinovič, Rozka Zorman, Anica Abraham, Jerica Bivšek in Barbka

Žlebnik so si tako letos poleg drugih lovorik priigrale tudi priznanje »Ekipa leta«.

Zlati grb Občine Mežica

Komisija za mandatna vprašanja, volitve in imenovanja Občine Mežica je na podlagi Odloka o grbu, zastavi, občinskem prazniku in priznanjih v Občini Mežica predlagala, Občinski svet pa potrdil, da se letos ob občinskem prazniku podelita naslednji priznanji: **PRIZNANJE »ZLATI GRB OBČINE MEŽICA«**

ZLATI GRB OBČINE MEŽICA prejme DRAGO KREVIH

za življenjsko delo pri Pihalnem orkestru Rudnika Mežica. Drago Krevh se je rodil leta 1955. Že zelo mlad je pokazal veselje do glasbe, zato so ga dvanajstletnega starši vpisali k pouku pozavne pri Pihalnem orkestru Rudnika Mežica, ki ga je takrat vodil dirigent Edo Mauhler. Hitro je napredoval in leta 1969 postal član pihalnega orkestra, kjer je kmalu začel igrati prvo pozavno. Ko je orkester pomlajeval izvršilni odbor, je del tega organa društva postal tudi Drago Krevh, po nekaj letih je bil izvoljen za podpredsednika orkestra. Na tej funkciji je nabiral izkušnje za nasle-

dnjo – leta 2001 je postal predsednik orkestra. Organizacija in vodenje orkestra sta postajali vedno bolj zahtevni, saj se je orkester nenehno pomlajeval, zato pa so bili

potrebni tudi nakupi uniform in instrumentov. Prav pri tem se je letošnji nagrajenec še posebej dejavno udeleževal. Vse zahtevnejši so postajali tudi koncerti, orkester je v tem času posnel CD in DVD, pri vseh teh projektih pa je Drago Krevh odigral ključno vlogo. Pihalni orkester je potreboval in si želel tudi nov Glasbeni dom. Ob pomoči prijateljev pihalnega orkestra se je ta želja tudi uresničila. Velika angažiranost Draga Krevha pri pridobivanju projektov, iskanju sponzorjev, pridobivanju izvajalcev in njegovih več kot 2000 prostovoljnih delovnih ur so omogočili, da je nov glasbeni dom na veselje godbenikov zrasel in zaživel. Drago Krevh si je s prizadevnostjo, veseljem in energijo, ki jo je izkazal pri delu v Pihalnem orkestru Rudnika Mežica, prislužil priznanje »Zlati grb Občine Mežica«.

ZLATI GRB OBČINE MEŽICA prejme JANEZ GRAUF

za njegov prispevek k ugledu in večji prepoznavnosti kraja. Janez Grauf se je rodil

leta 1954. Po poklicu je elektrotehnik, v prostem času pa že trideset let ljubiteljsko ustvarja v lesu. Njegove skulpture so izraz vsakdanjega življenja, a z globoko vsebino avtorjeve čustvene pripadnosti okolju, materialu in ljudem. Ustvarja dela s sakralno tematiko, reliefe kašč, preš in drugih zgradb, najznačilnejša pa so dela s tematiko delov človeškega telesa, zlasti izpovedne so njegove roke. Iz tega cikla velja posebej omeniti delo »Roke – še bolj črno«, ki je bilo izbrano za državno razstavo natečaja Javnega sklada za kulturne dejavnosti Slovenije »Tudi črna je barva«. Obsežen opus njegovih umetnin bogati številne javne prostore, galerije, parke, župnišča in domove. Janez Grauf je član LIKOS-a Murska Sobota, Združenja rezbarjev in modelarjev lesa Slovenije, Kulturnega društva Karinta Prevalje in Društva koroških likovnikov Ravne na Koroškem. Do sedaj je imel 5 samostojnih razstav v Mežici. Sodeloval je na več kot 90 skupinskih razstavah doma in v tujini (na Madžarskem, v Italiji) ter sodeloval na številnih domačih in mednarodnih likovnih kolonijah in srečanjih. Dosegel je tudi nekaj nagrad: na mednarodnem Festivalu Forma viva v Makolah je v treh letih prejel tretjo, četrto in drugo nagrado, na ustvarjalnem natečaju Turnišče pa dve tretji nagradi. V zadnjih letih se izpopolnjuje v kiparskih delavnicah pri akademski kiparki Dragici Čadež Lapajne. Kot priznan in cenjen oblikovalec podob lesa dobi Janez Grauf priznanje »Zlati grb Občine Mežica«.

NOVA SPLETNA STRAN

MojaObčina.si

V Občini Mežica smo imeli 10. 11. 2011 otvoritveno delavnico Local Press, nov medijski kanal, ki zdaj poleg tiskanega glasila Občine Mežica – Šumc, doseže še spletne bralce na naslovu MojaObčina.si, mobilne uporabnike na naslovu m.mojaobcina.si, Facebook uporabnike, in še marsikaj. Z ekipo uredništva glasila Šumc Občine Mežica in sodelavci iz občine smo skupaj storili korak naprej pri informiranju občanov Občine Mežica. Vsi ude-

leženci smo bili nad novo pridobitvijo Local Press, preko katere lahko zdaj občane obveščamo hitreje in na bolj zanimiv način, nadvse navdušeni! Spletni portal MojaObčina.si je namenjen obveščanju občanov z ažurnimi lokalnimi novicami, komentarji, mnenji, napovedmi dogodkov, zaposlitvenimi informacijami, fotografijami, audio in video vsebinami in vsemi tistimi lokalnimi informacijami, ki si jih občanke in občani želijo in iščejo na spletu.

Spletni portal omogoča enostavno registracijo in brezplačen ogled vseh vsebin ter tudi soustvarjanje vsebin vsem zainteresiranim posameznikom, podjetjem, javnim ustanovam, društvom ter drugim v Občini Mežica. Občina Mežica poziva vse, ki želite soustvarjati spletni portal MojaObčina.si ter na njem objavljati zanimivosti, novice, dogodke ter ostalo s svojega področja, da se obrnete na Občino Mežica, Mateja Mešnjak tel.: 08 82 79 357, mateja.mesnjak@mezica.si.

Mateja MEŠNJAK

Sanacija javnih površin

Občina Mežica je v letu 2009 pristopila k ureditvi ceste in igrišča med stanovanjskimi bloki na Leški cesti. Večji neurejen prostor, ki je bil le v manjšem delu urejen kot parkirišče, smo pričeli celostno urejati in ga poskušali čim bolj funkcionalno in hkrati dopadljivo

urediti, tako v veselje stanovalcev kot v odraz lepega za celotno podobo mesta. Po pripravi projektne dokumentacije smo z deli začeli jeseni leta 2009. V prvi fazi smo uredili otroško igrišče, ki je dobro začelo služiti svojemu namenu že prihodnje leto.

V nadaljevanju je sledila ureditev ceste s parkirnimi površinami in novo javno razsvetljavo. Problematika gradbenega sektorja se je na žalost dotaknila tudi nas in izvajalec, ki je bil izbran na javnem razpisu, del zaradi stečajnega postopka ni prevzel. Tako smo iskali novega izvajalca, ki je z deli pričel pozno v jeseni 2010. Posledica tega je bila, da nam je, namesto da bi v celoti dokončali investicijo, uspelo urediti le parkirne prostore ter pripraviti spodnji ustroj in tampon ceste.

V letu 2011 je sledila ponovna izbira izvajalca. Poleg postopkov za izbiro izvajalca pa smo se soočili tudi s problemom financiranja, saj nam Ministrstvo za okolje in

prostor, kot glavni financer v delu ureditve povoznih površin, do septembra, zaradi celotnega finančnega krča države, ni moglo zagotoviti že dodeljenih sredstev. Potrebno je bilo mnogo napora in pogajanj, da smo uspeli obdržati finančna sredstva, načrtovana za izplačilo v te-

kočem letu. Šele s podpisom pogodbe o sofinanciranju s strani MOP-a in sprejetim Rebalansom države RS, smo lahko, na žalost zopet pozno jeseni, nadaljevali z načrtovanimi deli.

Na koncu nam je vendarle uspelo. Vsi vključeni v projekt bi mnogo raje delali tako, kot si želite občani, kar pomeni začeti z deli

zgodaj spomladi (ne pa po občinski logiki na jesen) in končati v jeseni. Vendar je velikokrat za na videz preproste stvari potreb-

no izpeljati veliko preveč potrebnih in nepotrebnih upravnih postopkov, ki bi jih tudi mi najraje zaobšli, a kaj ko moramo še bolj kot vsi ostali spoštovati predpisano zakonodajo.

Na tem mestu se vsem zahvaljujemo za strpen odnos do izvajalcev kot tudi do nas. Hvala.

Andreja BREZNIK,
Služba za gospodarstvo

Prva trgategv

V soboto, 22. oktobra 2011, je v parku pred Bargetovo vilo potekala prva svečana trgategv grozda, ki ga je obrodila potomka stare trte z mariborskega Lenta. Trgategv sta organizirala Turistično društvo Mežica in Občina Mežica.

Stara trta z Lenta je več kot štiristo let stara vinska trta vrste modra kavčina oziroma žametna črnina, ki je bila leta 2004 vpisana kot najstarejša trta na svetu v Guinnessovo knjigo rekordov. Omenjeno trto poleg dolge življenjske dobe odlikujeta tudi bujna rast in bogata rodnost.

Aprila leta 2008 je bil tudi v Mežici posajen cepič te stare trte. Mežica pa se je tako pridružila posebej izbranim krajem po svetu, kjer rastejo te potomke. Po treh letih skrbne nege, za katero je bil odgovoren oskrbnik Štefan

Erjavec, je tudi naša trta obrodila prvi grozd.

Ob prisotnosti krajanov in članov turističnega društva, sta prvo trgatve lepega temnomodrega grozda opravila gospodar trte, župan Dušan Krebel in Štefan Erjavec. Izjemno sladke grozdne jagode pa sta simbolično razdelila med prisotne.

T. P.

»NA URBANA SONCE GORKO, OBILO VINA, KI BO SLADKO, ČE PA TA DAN PRIROSI, TRTA LE CVIČEK OBRODI!.«

Na god svete Barbare, zavetnice rudarjev, je predsednik Pihalnega orkestra Rudnika Mežica, Drago Krevh, slavnostno prerezal trak pred vhodom v prenovljene prostore glasbenega doma in jih tako uradno predal namenu.

Uradna otvoritev prenovljenega glasbenega doma

PIHALNEGA ORKESTRA RUDNIKA MEŽICA

Po besedah Krevha je želja godbenikov, da vadijo in delajo v primernih prostorih, tla kar trideset let, realizirati pa so jo pričeli leta 2009 z zbiranjem soglasij in začetkom konkretnih del pomladi leta 2010. V dobrem letu je dom dobil novo zunanjo in notranjo podobo, poleg dobrih pogojev za glasbeno udejstvovanje so pridobili tudi prostore za arhiviranje instrumentov in notnega materiala, pa tudi sanitarije za glasbenice. Poleg korektnega dela domačih in drugih bližnjih

podjetij, posluha lokalne uprave, pomoči sredstev iz državnih projektov in razpisov so neprecenljiv del prenove opravili članice in člani pihalnega orkestra sami – oddelali so preko 4000 prostovoljnih ur, v katerih so zajeta tudi najbolj strokovna dela.

Z otvoritvijo prenovljenega glasbenega doma so obeležili 110. obletnico delovanja Pihalnega orkestra Rudnika Mežica; maja prihodnje leto pa nas vabijo na njihov slavnostni koncert, ki ga bodo oplemenitili še z izdajo DVD-ja.

Uspešnemu ustvarjanju v novih prostorih na pot je na otvoritvi spregovoril mežiški župan Dušan Krebel, čestitkam ob pridobitvi pa se je pridružil mežiški župnik Davorin Vreča, ki je dom tudi blagoslovil.

Godbenicam in godbenikom iskreno čestitamo in ob novih pogojih želimo še več veselja do muziciranja!

Jerneja Vertačnik

V imenu Občinske uprave Občine Mežica in v svojem imenu **iskrene čestitke vsem starostnikom, novorojencem in njihovim staršem.**

Dušan Krebel,
župan

NOVOROJENČKI

ALJAŽ **RAPUC** **PODRIČNIK**

NINA **NOVAK**

NUŠA **NAVERŠNIK**

ANEJ **PŠENIČNIK**

LIJA **KUMER**

JAKA **MATAIA**

90 LET IN VEČ

FRANC **FRIŠKOVEC**

85 LET

BARBARA **KAKER**

MARIJA **MISLOVIČ**

Italijanski odbojkarji na obisku

Spodnje pismo smo prejeli v zgodnji jeseni. Podpisal ga je trener odbojcarskega kluba Sloga iz Občin pri Trstu, ki se že vrsto let vsako poletje z vsemi svojimi ekipami oglasi v Mežici na pripravah.

Pozdravljena prijazna Koroška!

Kot se mogoče to nekoli-ko čudno sliši – pozdrav prihaja s Primorske, tiste Primorske, ki je v teh dneh že preprihana od burje, kjer v ostrih burjinih sunkih leti orumenelo listje, ki nima več moči, da bi se obdržalo na vejah. Tako je: kar naenkrat smo – po sila vročih dneh, ko je zgledalo, da poletja ne bo konca – zabredli v jesen.

Grozdje – sladko in sočno – je že zdavnaj pod streho in vse je že pripravljeno na sv. Martina, ko se bodo kleti odprle in bo na dan privrelo novo vino.

Poletje se sunkoma oddaljuje in počasi leze že v naš spomin. In kar se naših najmlajših odbojkaric in odbojkarjev tiče, so ti spomini vsekakor prežeti z veseljem in z občutki zadovoljstva. Gre za neizbrisne spomine preživetih dni v sklopu naših odbojcarskih priprav v Mežici, prijaznem mestecu, v katerega naši športniki že nekaj desetletij tako radi zahajajo.

Moramo povedati, da je ena temeljnih postavk našega društvenega delovanja – poleg igranja odbojke, seveda – utrjevanje znanja slovenskega jezika in krepitev narodne zavesti. V strateški bitki ohranjanja naše slovenskosti na italijanskih tleh – kjer živimo – je pri mladih prav šport tisti dejavnik, ki mladega prevzame, ga navduši in če

mu to nudimo mi, potem ga prav s tem pritegnemo v naše – slovensko okolje. To pa je naš uspešni boj proti asimilaciji v italijanski večini in otrok ostane “naš”. Obvladanje materinega jezika in spoznavanje matične domovine je – po našem – bistvenega pomena, ko oblikujemo mladostnikovo osebnost in utrjujemo njegovo samozavest in prepričanje,

da je pripadnost slovenskemu življu nekaj lepega, predvsem pa nekaj, česar se ni treba sramovati!

Prav zato že dolga leta prirejamo naše odbojcarske priprave v Sloveniji, v Mežici, kjer lahko naša “mularija” na lastni koži občuti, kaj pomeni, če se lahko vsepovsod pogovarja izključno v slovensčini in torej ne le samo doma, v šoli ali s prijatelji, ampak resnično povsod: od pošte, do banke, trgovin, slaščičarne, picerije in z ljudmi na cesti. Osnovni smisel naših poletnih priprav je torej poleg napredovanja na strogo športnem področju predvsem ta, da mladi člani našega društva v teh štirinajstih dneh stoočstno zadihajo s slovenskimi pljuči. Zato pa tudi naše športne priprave skušamo obogatiti s še dodatnimi programi, s priredbo raznih delavnic, ki obsegajo poglabitev v poznavanje kraja, ljudi in običajev.

In tudi letos je bilo tako: neponovljivo, lepo, zanimivo, skratka enkratno! Mislim, da ne pretiram, če zatrdim, da se nam je Mežica že tako prirasla k srcu, da je del nas, del naših življenjskih programov, nekaj, kar nam daje misliti, da Slogaš ne bo nikoli pravi odbojkar, če nima za sabo bogate izkušnje poletnega bivanja v Mežici.

Pa ni, da bi imel dvome: Slogaše, ki niso bili nikoli v Mežici, lahko res preštejemo na prste ene roke, saj je dovolj zgovorna številka, ki govori o tem, da smo vse do danes imeli na pripravah v mestecu pod Peco že približno 1700 naših deklet in fantov: to pa res ni zanemarljiva številka!

Hvaležen spomin tudi danes roma na vas, Mežičane: na gospoda župana Dušana Krebla, ki nam priskoči takoj na pomoč, če le kaj rabimo in se po svojim močeh trudi, da bi se v Mežici počutili res najbolje. In na bivšega župana Janeza Praperja, s katerim smo tudi odlično sodelovali, pa na gospoda Franja Kocena. Med prijatelje vseh nas sodi prav gotovo tudi gospod Miro Petek, ki ga naši športniki gledajo z velikim občudovanjem, pa ne samo zato, ker je poslanec. Občudujejo ga, ker vedo, kaj ga je v življenju doletelo, pa kljub vsemu ni zamorjen, ampak optimist, s svetlim pogledom v naprej.

Hvaležni spomini se dotikajo strokovnega kadra doma v Mežici, ki nam vsako leto priskoči na pomoč: tako je “naš” veteran Mirko Rebula, pa mlajše sile – strokovnjaka, profesorja, Damir Ocepek in Blaž Merkač. Vsi vlagajo v delo z našimi mladimi ogromno energije in truda, da o veliki profesionalnosti, s katero se lotevajo dela, niti ne govorimo. Naši odbojkarice in odbojkarji, tudi tisti, ki so že odrasli in igrajo v članskih ekipah, imajo “mežiški pečat”, kar ni kar tako!

In končno še misel o Mežici kot kraju. To je res idealen kraj, kjer lahko udejanimo in krepimo vse programske postavke, ki sem jih nakazal v uvodu: telovadnica je nekaj enkratnega in nudi idealne pogoje za delo; v Domu ČŠOD Peca se počutimo odlično, saj je za marsikoga lepše kot doma in vsakokrat znova odkrivamo lepote in značilnosti tega mirnega kotička Slovenije.

Zato: lep pozdrav slovenska Koroška, kjer se enako lepo počutimo speči kralj Matjaž in mi! Pozdrav je prežet z željo in prepričanjem, da se leto hitro zavrti, ko bo nov natrpani avtobus slovenskih otrok iz Italije ponovno zapeljal proti Mežici in se bo številka naših prisotnosti že močno približala številu dvatisoč!

prof. Ivan Peterlin

Petek, 16. 12. 2011

21:00 **Zabava z DJ Borisom**
Dakar Bar

Sobota, 17. 12. 2011

15:00 **Božično-novoletni direndaj**
IKDM Perkmandelci (v športni dvorani OŠ Mežica)

20:00 **Nitrox & Nude**
Peca Commerce, Kompleks (pred Narodnim domom Mežica)

21:00 **V živo z Milanom Kamnikom**
Dakar Bar

20:00 **Zabava z DJ Borisom**
Boom bar

Nedelja, 18. 12. 2011

16:00 **Zajček išče mamico, lutkovna predstava**
Super bice (v Restavraciji Polena)

Ponedeljek, 19. 12. 2011

18:00 **Slinga - dokumentarni film**
PD Mežica (v Narodnem domu Mežica)

Torek, 20. 12. 2011

17:00 **Pohod z lučkami v neznano**
PD Mežica, OŠ Mežica (zbirališče pred Narodnim domom Mežica)

Sreda, 21. 12. 2011

18:00 **Nastop Alenčic in
MPZ Mežiški knapi**
Alenčice, Mežiški knapi (pred Narodnim domom Mežica)

Četrtek, 22. 12. 2011

17:00 **Krasitev jelke in prihod Božička**
OŠ, vrtec Mežica (pred Narodnim domom Mežica)

Petek, 23. 12. 2011

17:00 **Žive jaslice**
TD Mežica in Peca Commerce (do 21:00 pred Narodnim domom Mežica)

18:00 **Nastop Lovskega okteta
in Sv. Jakoba**
Lovski oktet, Sv. Jakob (pred Narodnim domom Mežica)

20:00 **Zabava z DJ Borisom**
Peca Commerce, Kompleks (pred Narodnim domom Mežica)

Sobota, 24. 12. 2011

20:00 **Omar Naber**
Peca Commerce, Kompleks (pred Narodnim domom Mežica)

21:00 **V živo z Luko in Tomažem**
Dakar Bar

Nedelja, 25. 12. 2011

17:00 **Žive jaslice**
TD Mežica in Peca Commerce (do 21:00 pred Narodnim domom Mežica)

18:00 **Božični koncert
Pihalnega orkestra RM**
KD PORM (v Narodnem domu Mežica)

21:00 **Zabava z DJ Ney**
Peca Commerce, Kompleks (pred Narodnim domom Mežica)

Ponedeljek, 26. 12. 2011

14:00 **Davidov novoletni turnir v pikadu**
Boom bar

17:00 **Dobrodelni koncert: Šola harmonike
Rošer in Črnjanski harmonikarji**
Peca Commerce, Kompleks (v Narodnem domu Mežica)

17:30 **Božično-novoletni koncert
v Podzemlju Pece**
TD Mežica in Podzemlje Pece d.o.o. (Podzemlje Pece, vhod v rudnik ob 17:00)

Torek, 27. 12. 2011

8:00 **KKŠ Fest, športne in zabavne igre**
Peca Commerce, Kompleks, KKŠ (v športni dvorani OŠ Mežica)

19:00 **Zabava s Čuki & DJ Ney**
Peca Commerce, Kompleks (pred Narodnim domom Mežica)

Sreda, 28. 12. 2011

18:00 **Nastop MPZ Viharniki**
MPZ Viharniki (pred Narodnim domom Mežica)

Četrtek, 29. 12. 2011

19:00 **Zabava z Andrejem Šifrerjem
in DJ Borisom**
Peca Commerce, Kompleks (pred Narodnim domom Mežica)

21:00 **Moški striptiz in cocktail party**
Boom bar

Petek, 30. 12. 2011

21:00 **Nepozabna noč
s Samuelom Lucasom**
Boom bar

Sobota, 31. 12. 2011

20:00 **Silvestrski večer
z Alfijem Nipičem**
Peca Commerce, Kompleks (pred Narodnim domom Mežica)

VESELI DECEMBER V MEŽICI

SPREMEMBE, KI JIH PRINAŠA ZAKON O UVELJAVLJANJU

GLAVNE NOVOSTI NOVE ZAKONODAJE:

- enotna vstopna točka: vse pravice iz zakona uveljavljate pri centru za socialno delo (CSD),
- določen je vrstni red uveljavljanja pravic,
- nekateri prejemki se zvišujejo, vendar se bo po novem pri odločanju o pravicah poleg dohodka upoštevalo tudi premoženje.

VRSTNI RED PRAVIC, KI JIH ŽELITE UVELJAVLJATI IN STE DO NJIH UPRAVIČENI:

- Otroški dodatek – če imate otroke do 18. leta starosti in dohodek družine ne presega določenega cenusa,
- Denarna socialna pomoč – če ste prijavljeni na zavodu za zaposlovanje in brez dohodkov za preživljanje,
- Varstveni dodatek – če ste odrasla oseba, ki izpolnjuje zakonsko določene pogoje in vaš dohodek ne presega določenega cenusa,
- Državna štipendija – če imate otroke nad 18 let, ki se šolajo in dohodek družine ne presega določenega cenusa.

Če ne upoštevate vrstnega reda, se »izpuščeni« denarni prejemek vseeno upošteva v višini, kot da bi vam bil dodeljen.

SUBVENCije IN ZNIŽANA PLAČILA, KI JIH LAHKO UVELJAVITE:

- znižano plačilo vrtca,
- dodatna subvencija malice za učence in dijake,
- subvencija kosila za učence,
- subvencija prevozov za dijake in študente,
- oprostitev plačila socialnovarstvenih storitev (pomoč na domu, zavodsko varstvo),
- prispevek k plačilu družinskega pomočnika,
- subvencija najemnine,
- pravica do kritja razlike do polne vrednosti zdravstvenih storitev za socialno ogrožene osebe,
- pravica do plačila prispevka za obvezno zdravstveno zavarovanje.

Za subvencije in oprostitve plačil vrstni red ne velja.

ALI BODO PREJEMKI PO NOVEM NIŽJI?

Z novo zakonodajo se noben prejemek ne znižuje. Zvišuje se otroški dodatek za dijake do 18. leta starosti, zvišujeta se denarna socialna pomoč in varstveni dodatek.

Pri odločanju o pravicah se bo poleg dohodkov upoštevalo tudi premoženje in nepremično premoženje.

Zaradi tega bo lahko znesek prejemka drugačen kot do sedaj, nekateri boste lahko katero pravico izgubili ali pridobili na novo.

KATERE PRAVICE SE UKINJAJO?

- državna štipendija za dijake, mlajše od 18 let,
- otroški dodatek za otroke nad 18 let starosti,
- državna pokojnina.

Dosedanji prejemniki državne pokojnine, ki boste izpolnjevali pogoje, boste v prihodnje prejemali denarno socialno pomoč in/ali varstveni dodatek. Center za socialno delo bo preračune opravil po uradni dolžnosti in vsem, ki sedaj prejimate državno pokojnino, v treh mesecih po uveljavitvi zakona izdal odločbe.

Zaradi uveljavitve novega zakona vam ni potrebno vseh pravic na novo uveljavljati.

Vlogo morate v decembru 2011 oddati tisti, ki želite:

- katero od pravic uveljavljati prvič oziroma na novo,
- s 1. 1. 2012 uveljaviti znižano plačilo vrtca,
- ki imate katero od pravic priznano do 31. 12. 2011.

KAJ MORATE GLEDE PRAVIC IN PREJEMKOV, KI JIH TRENUTNO ŽE PREJEMATE, STORITI ZARADI UVELJAVITVE NOVE ZAKONODAJE?

× OTROŠKI DODATEK

Če imate veljavno odločbo za otroški dodatek, vam zaradi uveljavitve novega zakona ni potrebno oddajati nove vloge. Novo vlogo za otroški dodatek morate v decembru 2011 oddati tisti, ki vam odločba velja do 31. 12. 2011 ali tisti, ki želite to pravico uveljaviti prvič oziroma na novo (na primer če se vam je rodil otrok).

PRAVIC IZ JAVNIH SREDSTEV (ZUPJS) OD 1. 1. 2012 DALJE

× DENARNA SOCIALNA POMOČ

Prejemnikom denarne socialne pomoči ni treba glede uveljavitve nove zakonodaje storiti nič (razen če vam poteče pravica, morate oddati novo vlogo). Center za socialno delo bo v treh mesecih po uveljavitvi zakona, torej do 31. marca 2012, sam preveril, ali ste do denarne socialne pomoči še upravičeni, v kakšni višini, če ste upravičeni še do drugih prejemkov in vam izdal novo odločbo.

× VARSTVENI DODATEK

Center za socialno delo bo po uradni dolžnosti do 31. marca 2012 preveril ali ste sedanji prejemniki do varstvenega dodatka še upravičeni in v kakšni višini ter bo o tem odločil z odločbo.

Pomembno: Pravica do varstvenega dodatka se po novi zakonodaji iz pokojninskega sistema prenaša na področje socialnega varstva, kar pomeni, da bo od 1. januarja 2012 ta pravica podvržena omejitvi dedovanja. Prejemniki varstvenega dodatka, ki ste lastniki nepremičnine, te v času prejemanja varstvenega dodatka ne smete odtujiti (prodati, podariti ...) ali obremeniti.

Če ste prejemnik varstvenega dodatka, vam le-tega v času življenja ne bo potrebno vračati. Če boste po smrti zapustili premoženje, se bo zapuščina za prejeti znesek zmanjšala.

Če ste upravičeni do varstvenega dodatka in ga po 1. 1. 2012 ne želite več prejemati, morate to do 31. 12. 2011 sporočiti Zavodu za pokojninsko in invalidsko zavarovanje Slovenije.

× DRŽAVNA ŠTIPENDIJA

Študentom in dijakom, starejšim od 18 let, ki jim je pravica do državne štipendije za šolsko leto 2011/2012 že priznana, ni potrebno storiti ničesar. Štipendijo bodo prejemali celo šolsko leto oziroma dokler jim je pravica priznana z odločbo.

× ZNIŽANJE PLAČILA ZA PROGRAME VRTCEV

Vlogo za znižanje plačila za programe vrtcev za prihodnje leto morate oddati na novo. Nov obrazec od 1. 12. 2011 dalje oddate na krajevno pristojni center za socialno delo in ne več na občino.

× SUBVENCija MALICE ZA UČENCE IN DIJAKE

× SUBVENCija KOSILA ZA UČENCE

× SUBVENCija PREVOZOV ZA DIJAKE IN ŠTUDENTE

Če ste v šolskem in študijskem letu že upravičenec do zgoraj naštetih subvencij, vam te pripadajo celo šolsko leto oziroma toliko časa, kot je določeno v odločbi, in jih zaradi nove zakonodaje ni potrebno na novo uveljavljati.

× OPROSTITEV PLAČILA SOCIALNOVARSTVENIH STORITEV

× PRISPEVEK K PLAČILU SREDSTEV NAMENJENIH ZA PLAČILO OZ. DOPLAČILO PRAVIC DRUŽINSKEGA POMOČNIKA

Upravičencem do teh dveh pravic zaradi uveljavitve nove zakonodaje ni treba storiti nič.

× SUBVENCija NAJEMNINE

Upravičencem do subvencije najemnine zaradi uveljavitve novega zakona ni treba storiti nič.

Novo vlogo oddate v mesecu, ko vam poteče pravica.

× PRAVICA DO KRITJA RAZLIKE DO POLNE VREDNOSTI ZDRAVSTVENIH STORITEV ZA SOCIALNO OGROŽENE OSEBE

× PRAVICA DO PLAČILA PRISPEVKA ZA OBVEZNO ZDRAVSTVENO ZAVAROVANJE

Center za socialno delo bo do 31. 3. 2012 po uradni dolžnosti preveril, ali ste še upravičeni do denarne socialne pomoči, na katero sta pravici vezani in vam bo o tem izdal odločbo.

KJE DOBITE VLOGO, KDAJ, KAM IN KAKO JO LAHKO ODDATE?

Vloga je objavljena na spletni strani Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, objavljena bo tudi na portalu e-uprava in na spletnih straneh CSD, tako da si jo boste lahko natisnili, po 20. 11. 2011 pa jo boste lahko kupili tudi v knjigarnah.

Vlogo lahko oddate od 1. 12. 2011 dalje na krajevno pristojni center za socialno delo (glede na vaše stalno prebivališče), in sicer po pošti, elektronsko (z digitalnim podpisom) ali osebno vsak dan od ponedeljka do petka v poslovnem času centra za socialno delo.

Več informacij lahko dobite na spletni strani www.mddsz.gov.si.

KONČNO SVOBODNA PECA

Brez posebnih »prekucij« je minila dvajsetletnica osvoboditve Slovenije. Za Mežičarje in Črnjane je pomenila še dodatno vrednoto, saj je umaknila z mejnega pasu in Pece pristojnost graničarjev. Ti so za domačine pomenili nenaravno oviro v svobodnem sprehajanju po naši ljubi gori. Zakuhali pa so tudi marsikateri smešni ali pa tudi resnejši zaplet.

Urednik Planinskega vestnika mi je ravno takrat predlagal, naj pošljem še kak prispevek za objavo. In kot naročeno mi je prišla na misel izkušnja z graničarji in sem jo popisal v Planinskem vestniku št. 1/1992. Pa jo ob jubileju objavljam.

Nekega lanskega poznega jesenskega dne sem se potikal po bližnjih mežiških gobarskih »revirjih« okrog Hamunovega vrha na Lomu in se – kot že tolikokrat poprej – »opajal« nad lepimi razgledi proti Podjuni onkraj meje, kjer segajo pogledi čez verigo Krških Alp vse do »večno« zasneženih vršacev Tur. Obilja gob v tem letnem času seveda ni bilo več, le kakšno sivko bi še utegnil stakniti kje. Pa nič zato, saj mi gobarjenje služi bolj za »alibi«, da te mimoidoči domačin ne pogleda začudeno, češ, kaj le lomasti ta človek v tem času po gozdovih in strniščih kar vsepovprek. Sicer pa je z mojimi gobami tako. Če je bera bogata, te pričaka doma jadikovanje boljše polovice, koliko dela in čiščenja da si ji pripravil; če pa je košarica prazna, se rado zgodi, da si prislužiš posmehljiv očitek »sem tako vedela, da ne boš nič prinesel«. Takim »krivicam« v obrambo pač najbolj služi zavest, da je

podobnih družinskih režimov najbrž precej tudi drugod in to ne samo ob gobarskih zadevah.

Ministriranje na Peci

Pa se mi tega dne korak sam od sebe usmeri čez Brusnijo, vzdolž bližnje meje na Kozlov vrh, tik nad kakih sto metrov nižje ležečim mejnim prehodom Reht, koder od zdavnaj vodi mežiška cesta proti Libučam, Šmihelu in Pliberku. Proti krajem, s katerimi je Mežica nekdanj, do leta 1918, drugovala veliko tesneje kot pa s sosesčin v spodnjem koncu doline.

Na kolovozu pred kmetijo Kozel me preseneti prazen drog, na katerem se je še nedavno bohotil svareč napis »mejni pas«. Tedaj se spomnim, kako me je pred leti, tudi na gobarskem pohodu, ne da bi že prekoračil tolikanj prepovedano črto mejnega pasu, prav tukaj »aretirala« graničarska dvojica in me odvedla v bližnjo stražnico ob mejnem prehodu. Na nesrečo sem bil tega dne pozabil doma torbico z dokumenti, kar je seveda pomenilo dodatno spodbudo v graničarski službeni vnemi. Kar dobri dve uri je trajalo zaslisevanje in telefonada, preden so s pomočjo miličnika z mejnega prehoda le ugotovili, da sem ta in ta iz komaj 20 minut oddaljene Mežice, kjer me tako rekoč »vsakdo« pozna.

Sedaj pa me naenkrat prešine zavest: »Saj je vendar svoboda!« Graničarjev, ki jih je nekdanja Jugoslavija tod ustoličila okrog leta 1933, vendar ni več! Tudi nekdanja državna trobojnica ne vihra več ob opuščeni stražnici pri mejnem prehodu! Rečem si: »Danes pa stopim po kolovozu tik nad podjunskimi poljanami! Saj tod nisem hodil že skorajda šestdeset let!« Pa sem nekoč kot ministrant tako pogosto, poleti ali pozimi v visokem snegu,

podnevi ali pozno v nočnih urah, obredel vse domačije, tudi one tik ob meji, od Holmca sem proti Peci, ne da bi me nadlegoval kakšen graničar ali financar. Slednji so sicer zgolj ždeli v svojih kolibah na uradih mejnih prehodih. In še se spomnim, kako sem na teh ministrantovskih – za malega fantka – kar napornih in tudi strah zbujujočih dostikrat temnih poteh spremljal mežiškega dekana Hornböcka, ko je spovedoval in v »sveto olje« deval izdihajoče kmečke »bice in dedije«.

Prav zmagoslavno sem se nato sprehodil po vrhnjih Jelenovih travnikih, pogled pa mi je z užitkom plaval navzdol in v dalj mimo šiljastih zvonikov bližnjih podjunskih cerkvic. Razkoračen sem dal roke ob bok in na glas dejal: »Tako, zdaj smo pa spet končno mi tu!« Saj smo se po koncu vojne leta 1945 šele sedaj znebili drugega, enako gospodovalnega okupatorja. Z omenjenim vzklikom pa sem obenem vrnil bodico še pliberški hitlerjanski funkcionarki NSDAP, ki je nekaj dni po vdoru nacistov leta 1941 prišla v mežiško župnišče, ga »zasedla« za neko njihovo dejavnost, se razkoračila, dala roke v bok ter vzhičeno vzkliknila: »So, jetzt sind aber wieder wir da!«

Vojaški gospodarji meje

Enaki občutki »svobode« so me prevevali, ko sem se poleti 1991. leta, prvič po slovensko-jugoslovanski vojni, povzpел na Peco, zavedajoč se obenem, kako mučni so mogli biti včasih poprej prehodi mimo graničarske »karaule« na Torčevem v Podpeci. Ob meji tod je od časa do časa vladal prav muhast režim. Včasih je zadostovalo, da si stražniku samo pomahal in se mu nasmehnil, ko si hodil ali vozil mimo njega. Spet drugič pa se je neverjetno zaostri-

pokazati si moral vse papirje ali celo iti v »kancelariju«, kjer so te vpisali v neko knjigo. Ob tem je vodja karavle, ves uradno vzvišen obračal potni list kot v padišahovih časih kawasferman, kakor je to slikovito opisoval Karl May v zgodbah Križem po Jutrovem in V gorah Kurdistan.

Dva taka – oba zimska – pohoda na Peco sta mi posebej ostala v spominu. Poleg onih seveda iz prvega desetletja po letu 1945, ko smo na »prepovedano« Peco pohajali le kradoma in izogibajoč se daleč naokrog knojevskih posadk in pozneje graničarskih patrol. Prvi pohod se je zapletel ravno pri omenjeni karavli. Vodnik mi je sicer dovolil vzpon, vendar le do koč. Zabičal mi je, da nikakor ne smem po sicer normalni, markirani poti, ki teče deloma tik ob meji in ki je bila shojena, saj so po njej hodile do Tomaževe lovske koč tudi njihove vsakodnevne patrol. Ukazal mi je iti po gozdni »avtocesti« daleč naokrog. Tu ni bilo nobene gazi, snega pa je nedavno padlo čez pol metra. Že za prvim ovinkom sem ugotovil, da bi tod hodil do doma na Peci vsaj 4 do 5 ur namesto poldruga. Kmalu jo v kriptju gozda ucvrem kar počez in se nekoliko višje priključim na »normalno« stezo v upanju, da ja ne bom srečal kakšne patrol. Toda glej: že blizu Tomaževe koče zrasteta naenkrat pred mano dva graničarja. Mlada fanta sta se ob nenadnem srečanju mene očitno bolj ustrašila kot jaz njiju. Brž jima rečem: Sve u redu, javio sam se u kasarni! »Dobro, dobro,« odvrneta. Po nekaj prijaznih besedah, ko sta povedala, da sta šele komaj prišla semkaj in ko se nista mogla načuditi, čemu sam »i tako star« rinem v snegu na vrh Pece, kamor pozimi oni navadno sploh ne zaidejo, se dobrovoljno razidemo.

Kakor sta se onadva čudila meni, tako sem se čudil tudi jaz,

toda ne prvič. Namreč: le kaj počnejo tukaj na »severni« meji fantje z juga, ki ne znajo slovenskega jezika, ki naj bi tukaj pri nas, »na svoji zemlji«, imeli izključno veljavo, v okolju, kjer se tudi sami nikakor niso mogli počutiti »domače«, ampak le kot tujki v tujem okolju? Koliko bolj naravno bi se fanta počutila kje na albanski ali bolgarski meji, koder sta očitno prihajala! Oba sta bila prav arabsko temnopolta, eden pa je bil celo romske krvi. Ob taki »unitarni« kadrovske politiki armije, ki je očitno hotela v svoji kovačnici proizvesti nov »jugoslovanski« narod, tudi ni čudno, da je okolica teh mejnih stražnic po svojih gredicah in drugih »dekorativnih« ureditvah navadno bila podobna balkanski ali celo orientacijski »bašti« in je bila v očitnem nasprotju z našo alpsko ali ljudsko izraznostjo.

Sicer pa se je ta pohod končal kar normalno. Le nazaj grede sem se karavli izognil in raje ubral daljšo pot.

Gospodarji lastnih meja

Drugi »primer« se je zgodil kako leto ali dve pozneje. Pri karavli je šlo gladko. Na Miheljih ttrah, na višini 2000 metrov, pa prične močno pihati in snežiti. Ko ugledam Kordeževo glavo, se mi zdi, da se na vrhu premika lovec ali celo dva. Pomislim, kaj neki počnejo ob takem marčevskem vremenu tod. Graničarji to gotovo niso, saj jih že nekaj let pozimi na vrhu nisem srečal. Malo se oddahnem, nato se namerim navzdol v ravnico pred zadnjo strmino. Komaj se zagizem v breg na drugi strani, zagledam v snežnem metežu, kako štrle štiri puškine cevi izza borovja proti meni. Sledi vzklik: »Stoj!« »Stao sam,« odvrnem po vojaških pravilih. Obenem se spomnim, da sem takšne vojaške obrede doživljal davnega

decembra leta 1944 na sremski fronti v slovenskem bataljonu I. Krajiške brigade (ravno tam okrog Negoslavcev, Šida, Sotina, Nijemcev in Vukovarja, koder se spet, toda tako po nepotrebnem, tolčejo in koljejo – tokrat »brača« med sabo). V nadaljnji »obravnavi« je bil seveda prevladujoč uradni jezik iz okolja, »ki ga razume ceo svet«. »Šta radiš tu?« me vpraša vodja patrol: samo ob sebi se razume, da smo bili tudi »per tu«, čeprav so bila moja leta skorajda enaka seštevku vseh štirih na drugi strani. »Idem na vrh,« sem kratko odvrnil. »Pa zašto u snegu i ovakvom nevremenu?« »E, pa i u lošem vremenu je lepo ići naokolo za trening, » ga skušam pomiriti. »Daj legitimacijo!« zahteva nato. In obrača potni list, posebno sliko na njem, nato pa me ostro motri v obraz. Naenkrat vzklikne: »Skini kapu!« v globoko do vratu povezani volneni kapi me pač ni mogel natančno »identificirati«. Potegnem jo dol in se nasmehnem: »Jeli sada u redu?«

»E, u redu,« odvrne in se tudi on nasmehne. Po sliki v legitimaciji je namreč videl, da mi glavo »krasi« popolna pleša.

Tudi s to četverico smo se nato kar prijateljsko poslovili, čeprav sem imel občutek, da bi mi najraje pogledali še v nahrbtnik, če le ne tihotapim česa v Avstrijo. Tiste čase so namreč na bližnjih mejah, pa tudi v hribih »prijeli« prenekaterega »Zagrebčana«, ki je v kofetarski stiski hotel na lahek način priti do denarja.

Jaz pa sem si mislil: »Le kdaj bomo končno na slovenskih vrhovih in gorah sami popolni gospodarji! Le kdaj bomo lahko brez strahu prehajali po celi Peci proti Luški Kopi, kakor smo lahko celo v časih »gnile predaprilske Jugoslavije? Ali bomo to še dočakali?« Pa smo!

Štefan Lednik

RUDOLF GALLOB

Rodil se je v čas in prostor Avstro-Ogrske monarhije 18. aprila 1900, kot peti od devetih otrok družine GALLOB (po domače Markovih) z Brnce pri Beljaku, na današnjem avstrijskem Koroškem. Njegov oče Tomaž je izhajal iz zavedne slovenske Trupejeve družine v karavanških Rutah, mati Uršula, po rodu Kreutzer, pa iz Stramlнове kmečke družine na Brnci.

Otroško dobo je preživel doma na kmetiji, v domačem kraju je končal tudi osnovno šolo. Avgusta 1914 ga je domači župnik v dogovoru s starši peljal vpisat na moško učiteljsko v Celovec, čeprav so vedeli, da sprejemajo le dijake nemškega rodu (*»Celovško učiteljsko ni sprejemalo slovenskih dijakov. Kdor je hotel postati učitelj, se je moral šolati v Mariboru«*). Na učiteljsko so ga bili pripravljene sprejeti pod pogojem, da ga župnik vpiše kot Nemca, na kar pa le-ta ni pristal, a je trdovratno vztrajal pri vpisu. Rezultat pogajanj in dogovarjanj je bil, da so ga sprejeli in tako je postal edini slovenski učiteljski v Celovcu. Namestitev mu je omogočil slovenski dijaški dom.

Zaradi narodne zavednosti in agitiranja za Jugoslavijo v času plebiscita v letu 1918 je moral bežati: *»Dr. Lambert Ehrlich, zastopnik koroških Slovencev, je poslal z zaupnimi poročili razne dijake dijaškega doma v Celovcu na razne kraje, tudi mene, da bi pripravili ljudi na prihod ameriške komisije. Ko so nemški učitelji v mojem rojstnem kraju videli, da sem bil od komisije tudi jaz zaslišan, so me prijavi na učiteljsko in deželno policijo v Celovcu. Meseca februarja me je zaslišal na deželni vladi direktor policije Spitzer, na učiteljsko pa sem bil v torek pred veliko nočjo 1919 pred profesorskim zborom v zbornici izključen iz vseh avstrijskih šol dva meseca pred maturo.«* Da se je izognil preganjanju oblasti in zaporu je moral zbežati v Ljubljano: *»Prišli so me 1. maja na dom aretirat in ker me niso našli doma, so zaprli očeta.«*

V Ljubljani je leta 1919 v rednem roku končal učiteljsko. Do odhoda jugoslovanske uprave s plebiscitnega ozemlja je služboval v Kotmari vasi na Koroškem. Z amnestijo mednarodne plebiscitne komisije po končanem glasovanju pa se je kot avstrijski državljan lahko vrnil v svoj rojstni kraj. Na ministrstvo na Dunaju je vložil prošnjo za noštrifikacijo ljubljanske mature in po letu dni ča-

kanja prejel negativno rešitev. Takrat se je vrnil v Jugoslavijo, vložil prošnjo za državljanstvo ter bil z dekretom nameščen 1. novembra 1921 za učitelja na osnovni šoli v Mežici, kjer si je ustvaril družino. Tu je tudi pokopan.

»Na šolo je prišel novembra mlad učitelj, Korošec, doma onstran meje. Zanj ni bilo primerne stanovanja. Nekaj dni je prebival v šoli v kabinetu za učila. Dobil je gnojno vnetje pokostnice in nujno so morali najti primernejše stanovanje. V hišo mojega doma se je vselil ta mladi učitelj, Slovenec. V skupnem najinem življenju, polnem sreče, veselja in žalosti, skrbi in bridkosti se je z žalostnim zadnjim slovesom leta 1986 zaključilo najin zakonsko potrjenih 63 let« je zapisala v svojih spominih Majda Guttenberger, ki je poročila Rudolfa Galloba na svoj 18. rojstni dan.

Majda GUTTENBERGER in Rudolf GALLOB, 2. 8. 1923

Poslanstvo učitelja je s presledki vršil celo svojo delovno dobo, tako v šoli kot izven nje. Da **»otroku s pojasnilom, vzpodbudo in ljubeznivim navodilom predvsem notranjo uvidevnost, fin nraštveni občutek, neko etično za vest ustvarja, ki daje odločno smer vsemu njegovemu mišljenju in ravnanju, iz katere otrok sam od sebe dobro in lepo vrši in vse slabo in grdo zavrača,«** je po njegovem razumevanju poslanstvo učitelja.

V obdobju upraviteljstva osnovne šole od 1930 do 1941 (in 1945–1955) se je posvečal predvsem razvoju šole in njenih dejavnosti. Naj bo omenjeno le pedagoško delo za rast šole in učiteljskega zbora ter skrb za vzdrževanje stavb in zasaditev nasadov – nekateri od njih stojijo še danes. Skrbel je tudi za šolski vrt, ki je poleg vzgojne imel tudi socialno vlogo, saj so bili pridelki namenjeni prehrani otrok. Na šolskem vrtu je gojil z učenci višjega razreda sadno drevesnico za jabolane, hruške in orehe, z deklicami pa cvetice in zelenjavo za šolsko kuhinjo. Od 1923–1930 je bil tudi tajnik Učiteljskega društva Prevalje, od 1930 do 1941 pa predsednik tega stanovskega društva, ki so ga Nemci ob začetku okupacije ukinili, arhiv pa zažgali. Enake usode je bilo deležno tudi društvo Sokol, v katerem je aktivno deloval.

Ker se mu je zdelo pomembno tudi usposabljanje in šolanje odraslih, je leta 1935 opravil kmetijski tečaj za učitelja kmetijsko-nadaljevalnih šol ter nato vodil kmetijsko-nadaljevalno šolo v Mežici od leta 1937. S ciljem izboljšanja položaja žensk je bil med pobudniki ustanovitve Gospodinjско-nadaljevalne šole v Mežici v letu 1939, delovanje je podprl tudi s poučevanjem. Leta 1936 se je na Vinarski in sadjarski šoli v Mariboru dodatno izšolal tudi za sadjarskega inštruktorja. Svoje znanje je uporabil tako pri postavitvi poskusnih sadovnjakov v Mežici (Pratnekar, Gerdej), kot tudi v vsakdanjem življenju, saj je vsako leto po potrebi naročal sadna drevesca za kmete na območju Mežice, Leš in Črne.

Zaradi poudarjenega slovenstva so ga v času okupacije Nemci že drugi dan po zasedbi Mežice (aprila 1941) odpeljali v zapore na Prevalje in nato v gestapovske zapore v Celovec. Družino so nekaj dni kasneje izselili iz šolskega stanovanja dobesečno na cesto. Zatočišče je žena s tremi otroki našla v izpraznjenem skladišču v mlinskem objektu. Starejša otroka je poslala začasno k sorodnikom, najmlajšo hčerko Mojko pa je obdržala pri sebi. In tako je ločena družina čakala na izselitev v Srbijo. **»V Mežici se je pri moji ženi oglasil policist z navodilom mojo družino odpremiti v taborišče Št. Vid. Na srečo pa se je razgovoru pridružil sosed Rigelnik in ustregel ženini prošnji, naj mu on razkaže imovino, ki naj bi jo po odhodu družine zapečatili, saj je imela le pol ure časa, da se pripravi na odhod. Sosed je med obhodom omenil, da mlina vendar ne bodo mogli pečatiti, saj je v njem mala električna centrala, ki jo upravlja moja žena in bi prebivalci vasi ostali v temi. Nato je policist odšel na posvet z županom, orožniškim komandirjem in še nekom, za katerega ne vem več, kdo je bil. Ko se je vrnil, je povedal, da ostaja žena začasno doma.«** Nato je bila družina na seznamu za selitev v Banja Luko in gestapovci so ga že prepeljali v Št. Vid, kjer naj bi počakal na izselitev. **»Dne 27. avgusta 1941 so Nemci izpraznili taborišče, selitev v Banja Luko je izostala, ker so se tam že udejstvovale partizani. Nas so vrnili na domove, s strogim navodilom, da se od doma ne smemo odstraniti, ker se je pripravljala izselitev v Nemčijo. Nihče nas ni smel zaposliti, bili smo tudi pod nadzorstvom gestapa.«** Družina je bila nazadnje na seznamu za deportacijo v Dachau. Na srečo so se izognili zloglasnemu taborišču smrti: **»Spomladi 1942 so Nemci selili koroške Slovence meseca aprila v Nemčijo. Selitev iz Gornje Mežiške doline je zabranil nemški rudniški direktor dr. Tschernig iz Mežice, ki je bil nasprotnik selitve, enako tudi mežiški župan R. Stopar. Prebivalci v**

Gornji Mežiški dolini smo prišli pod zaščito rudniškega direktorja in župana v Mežici. Na občinskem uradu (in pri rudniku) v Mežici je ostalo vseh pet slovenskih nameščen- cev, zavednih Slovencev, v svojih službah. Župan je tudi meni ponudil službo in tako sem potem preživel okupacijo doma v Mežici.«

Leta 1942 družino zadene nov udarec – po kratki bolezni umre sin Bogdan, dijak mariborske Prve gimnazije. Izguba sina je bila za starša tako bole- ča, da o tem nista zmogla napisati nobenih spo- minov.

Po vojni je spet pre- vzel posle šolskega upravitelja od leta 1945 do 1955 (obdr- žal je tudi med vojno s strani Nemcev »po- slovenjeno« različico priimka – GALOB namesto GALLOB). Poleg šolskega pou- ka in vzgoje, upra- viteljskih poslov na osnovni šoli in v otroškem vrtcu ter delovanja v raznih organizacijah in društvih, je ostalo težišče njegovega delovanja izven šole na čebelar- stvu, kmetijstvu, sadjarstvu in vr- tinarstvu.

Po upokojitvi leta 1955 je za- radi pomanjka- nja učiteljske- ga kadra hono- rarno poučeval

do leta 1959. Leta 1960 se je reakti- viral kot učitelj ter učil vse do leta 1963. Hono- rarno je na šoli deloval še do leta 1972.

Povojno obdobje je bilo zanj morda celo težje kot obdobje pred njim, saj je bila ženi leta 1948 naci- onalizirana obrt – valjni mlin in elektrarna, ki ju je podedovala po svojih zgodaj umrlih starših in bratu. S tem ji je bila onemogočena služba in eksistenca, predvsem pa samostojnost in neod- visnost. Nacionalizacija je bila izvedena na oze- mlju celotne države, zato njena izvršitev sama po sebi ne bi bila sporna, vendar je bilo podjetje uvr- ščeno na seznam za podržavljenje v nasprotju z

veljavnimi merili. Nacionalizacija je bila namreč določena le za podjetja, ki so bila državnega ali republiškega pomena, mali Gutenbergbergerjev mlin z elektrarno in zaposlenim enim mlinarjem pa ni bil niti eno niti drugo. Zato je bilo očitno, da se je podjetje na seznamu znašlo po »pomoti«, ki je načrtno nastala v lokalnem okolju. Napako in neupravičenost nacionalizacije je v pravnih po- stopkih tudi dokazal, vendar je bila vrnitev imo- vine onemogočena. Hkrati pa je bila družina, ko ni bilo več neumornega dela in truda lastnikov, priča hitri razgradnji in ukinitvi dejavnosti, uni- čenju premičnega in nepremičnega premoženja ter propadu in degradaciji truda dveh generacij. Vse to je globoko ranilo njegov čut za pravičnost in zaznamovalo zadnja leta njegovega življenja z občutkom brezpravnosti, kršenja človeških prav- ic in grenkobo, ki se odraža v naslednji opombi: **»Moje življenje je bilo do sedaj polno razo- čaranj, se pravi, polno življenjskih izkušenj, ki jih tudi še sedaj noče biti konec«** je zapisal v svojem triinosemdesetem letu. Žal denaciona- lizacije, v kateri je bila ženi Majdi Galob vrnje- na stavba nekdanjega mlina v devetdesetih letih prejšnjega stoletja, ni več dočkal.

V Kmetijski zadrugi je deloval od njene ustanovitve leta 1949. Kot tajnik od 1949 do 1957, kot predsednik zadruge pa v obdobju 1958/59. Leta 1958, ko je postal še upravnik Ekonomije, je podrobneje popisal, kajti ko je bilo treba vodenje prevzeti, si je izbrani kmet premislil: **»In ni preostalo drugega kakor da sam, poleg svoje službe, drugega izvenšolskega dela in predsedniške funkcije v zadrugi, do razpisa mesta upravnika ekonomije opravljam to mesto. Podal sem se na trodnevni tečaj na selekcijsko posestvo Črnelo in takoj po tečaju smo pričeli s pašo na čredinkah.«** Ko je v življenjepis navajal svoje funkcije, je s kančkom humorja dodal, da **»imaš na podeželju lahko kar vse funkcije hkrati, saj za tiste, kjer je treba delati, ni povpraševanja«.**

Čebelarstvo in čebelarjenje sta ga spremljali vse življenje. Bil je sistematičen proučevalec tako čebelarstva kot sodobnih metod čebelarjenja, zavzet in skrben kronist razvoja in delovanja čebelarjev in čebelarstva v Mežici in na Koroškem. Trudil se je z vnašanjem novosti in tudi z vzgojo čebelarskega podmladka. Osebnostno se je izjemno angažiral tudi pri zatiranju pršice ob celotni slovensko-avstrijski meji v petdesetih letih prejšnjega stoletja, svoje ime in delo pa je zastavil tudi pri reševanju težav koroških čebelarjev zaradi pogina čebel, ki se je pojavljal, ker sta Rudnik Mežica in Železarna Ravne z industrijskimi plini onesnaževala okolje. Trud se je obrestoval, saj so čebelarji dosegli vsaj izplačila odškodnin, če že škode ni bilo mogoče odpraviti.

V čebelarskem društvu je aktivno deloval od leta 1923, ko je prevzel mesto tajnika, pa do leta 1969, ko je odložil vse funkcije. Od leta 1953 do 1969 je bil tudi član širšega odbora Zveze ČD za Slovenijo v Ljubljani. Čebelaril je na Holmcu do pozne starosti.

Rudolf GALOB je živel polnih 85 let, od tega 65 let v Mežici. Delal je na mnogih področjih, na vseh pa aktivno, zavzeto, odgovorno in z vsemi svojimi močmi. Življenje in delo izobraženega, delovnega, razgledanega in stalno se učečega priženjenega Mežičana, ki niti sebe niti svojega dela ni nikoli promoviral in propagiral, je ohranjeno skozi pravi zaklad različnih materialov, ki

dajejo bogato sliko preteklosti. O sebi je shranil le nekaj dokumentov (življenjepis in osebne listine, ki se naberejo tekom življenja), ohranil pa je tudi (med drugimi) naslednja visoka priznanja in zahvale: Pohvala Ministrstva za prosveto LRS (1947), Odlikovanje za čebelarске zasluge - red Antona Janše I. stopnje (1963), Priznanje za služno delo v čebelarstvu (1965), Priznanje za kulturno delo 1945- 1965 Občinske skupščine Ravne (1966), Zahvala Temeljne izobraževalne skupnosti Ravne (1971), Priznanje za strokovno in organizacijsko delo na področju čebelarstva (1972), Priznanje Občinskega odbora Združenja zvez borcev NOV Ravne (1980).

Največ mu je verjetno pomenilo priznanje učenec, saj je ohranil tudi nekatera njihova sporočila. Dragica Travnekar je leta 1957 v prvi kitici svoje prisrčne zahvale takole povzela njegovo življenjsko pot:

»Kot mlad učitelj dospeli ste v Mežico, gotovo niste si verjeli, da tu učili boste tri rodove: deda, sina, vnuka, v slovenskem duhu.«

Leta 1983 je, utrujen od »življenjskih izkušenj«, zapisal:

»Moji starši, bratje in sestre so že pomrli, pred menoj je letos umrla moja zadnja mlajša sestra Ana. Iz naše družine kot zadnji ča-kam na negotovo svidenje nad zvezdami«.

Odšel je k njim v mrzlem zimskem popoldnevu 1. februarja leta 1986.

Prihodnost inovativnih, celostnih in odjemalcem prilagojenih energetske rešitve

PETROL

V Petrolu Energetiki d. o. o. smo zaposleni razvili in v praksi uveljavili tržno konkurenčni model poslovanja, ki v tehnološkem, ekonomskem in okoljskem pomenu združuje izvajanje celostnih energetske storitev, namenjenih odjemalcem s področja industrije in široke potrošnje. Stebre našega poslovanja tvorijo električna energija, zemeljski plin in toplotna energija, obnovljivi viri energije in celostno upravljanje z vodami.

Podjetje ima sedež na Koroškem – na gospodarsko zaokroženem območju železarne Ravne, prisotni smo v petih koroških občinah Ravne, Prevalje, Mežica, Dravograd in Muta ter na Celjskem – na gospodarsko zaokroženem območju železarne Štore, svoje poslovanje smo razširili tudi v Zasavje – v Občino Hrastnik, upravljamo pa tudi energetske infrastrukturo v Tehnološkem parku Ljubljana z najsodobnejšo tehnologijo trigeneracije, ki povezuje proizvodnjo električne energije, toplote in hladu, ter nekaj kogeneracijskih projektov po različnih krajih Slovenije.

IZVAJANJE KONCESIJSKE POGODBE V OBČINI MEŽICA

Družba Petrol Energetika in Občina Mežica sta 22. novembra 2002, za obdobje 30 let, podpisali koncesijsko pogodbo za izvajanje gospodarske javne službe sistemskega operaterja distribucijskega omrežja zemeljskega plina.

Petrol Energetika, d. o. o. je v skladu z izpolnitvijo obveznosti iz koncesijske

pogodbe v Občini Mežica v obdobju od leta 2003 do 2011 dogradila 7500 m omrežja zemeljskega plina, 208 hišnih priključkov ter aktivirala 147 priključkov. Trenutno je od 463 zgrajenih priključkov, aktivnih 296 odjemalcev. V letošnjem letu je družba izdala 8 soglasij za priključitev na omrežje zemeljskega plina. Na odločitve porabnikov v zvezi s priključitvijo na omrežje zemeljskega plina sta imeli v iztekajočem se letu še vedno velik vpliv finančna kriza in nestabilno stanje v gospodarstvu.

V skladu s koncesijsko pogodbo je Petrol Energetika izvajala redno in investicijsko vzdrževanje, organizirala 24-urno dežurno službo, zagotavljali smo kontinuirano in kakovostno dobavo zemeljskega plina in vodili ter vzdrževali kataster distribucijskega omrežja v digitalni obliki.

Celovita energetska ponudba V Petrolu Energetiki imamo dolgoletne izkušnje na področju vodenja in upravljanja energetske sistemov in si bomo prizadevali, da bomo tako

Koncept sinergije (p)ostaja Petrolov in naš odgovor na prihodnost.

CELOVITO UPRAVLJANJE Z ENERGIJO IN STORITVAMI

PLINI IN TOPLOTA	ELEKTRIČNA ENERGIJA	OBNOVLJIVI VIRI ENERGIJE	OKOLJSKE STORITVE
zemeljski plin tehnični plin toplotna energija		biomasa sončna energija vetrna energija geotermalna energija	voda in odplake odpadki
proizvodnja trgovanje dejavnost SODO skladiščenje	(so)proizvodnja trgovanje dejavnost SODO	(so)proizvodnja trgovanje	oskrba z vodami čiščenje in odvajanje odplak proizvodnja trgovanje

INŽENIRING, VZDRŽEVANJE, UPRAVLJANJE

občanom kot ostalim porabnikom zagotavljali dolgoročno, zanesljivo, varno in tržno konkurenčno oskrbo z energijo.

K poslovnemu sodelovanju vabimo vse potencialne odjemalce, tako na področju zemeljskega plina, toplote kot tudi električne energije. Od leta 2010, ko smo ponudbo za gospodinjstva nadgradili v smeri dobave električne energije, nam zaupa že preko 1550 gospodinjstev. Tudi v prihodnje si bomo prizadevali rasti v smeri odzivne in odjemalcu prijazne družbe ter na ta način upravičiti vaše zaupanje.

V skupini Petrol smo razvili tudi poslovno lojalnostno shemo, ki temelji na zbiranju točk.

S Petrol klub kartico zvestobe lahko zbirate Zlate točke, pridobljene pri nakupih goriva, plina, kurilnega olja, električne energije ter raznih storitev na bencinskih servisih. Z njo zbirate in unovčujete Zlate točke in z njimi izkoristite številne ugodnosti, predstavljene v Petrol klub katalogu, ki ga pridobita na bencinskem servisu ali najdeta na spletni strani www.petrol.si.

Za gospodinjstva in podjetja imamo pripravljene zanimive in konkurenčne ponudbe, kot so:

- × strokovna pomoč ter tehnično svetovanje pri preureditvi kotlovnice,
- × konkurenčna izvedba in obročno odplačevanje plinskih kotlovnice,
- × svetovanje pri vprašanjih glede dviga energetske učinkovitosti in morebitnega znižanja stroškov,
- × izvedba in financiranje prenove skupnih kotlovnice (tudi javne ustanove),
- × mikro-kogeneracije,
- × ugodna cena tehničnih plinov v jeklenkah in
- × ugodna cena električne energije ter ostalih energentov, objavljane na spletni strani www.petrol-energetika.si.

Odjemalcem v Občini Mežica se ob tej priložnosti zahvaljujemo za zvesto in korektno poslovno sodelovanje v letošnjem letu, hkrati pa vsem občankam in občanom želimo v prihajajočem letu 2012 obilo pozitivne energije.

Mojca Kert Kos
Petrol Energetika, d.o.o.

PONOSNI SMO NA NAŠE SODELOVANJE S KRAJEM

Človek je del družbenega okolja, v katerem raste, živi in deluje. Da bi lahko otroci sodelovali z okoljem, vplivali nanj in ga pozneje spreminjali, morajo postopoma spoznati bližnje družbeno okolje in hkrati dobivati vpogled v širšo družbo. Zaradi tega strokovne delavke in otroci v vrtcu Mežica dajemo velik poudarek na sodelovanje z okoljem ter s tem uresničujemo načelo, ki je zapisano v kurikulumu – nacionalnem dokumentu za vrtce.

To že vrsto let poteka z gasilskim društvom, policijo, Koroško osrednjo knjižnico, Pekarno Rednak, osnovno šolo, čebelarskim društvom. Vsa našeta društva in ustanove otrokom omogočajo, da поблиže spoznajo njihovo delo in vlogo v našem okolju s svojo strokovnostjo in posluhom za najmlajše.

Gospod Pavli Praper je otrokom starejših skupin razkazal svoj čebeljak, jih poučil o pridelavi medu in o delu s čebelami. Otroci so spoznali, kako pomemben je med za naše zdravje.

Pekarna Rednak vsako leto ponudi našemu vrtcu, da se seznanimo z njihovo dejavnostjo. Otroci so skupaj z vzgojiteljicami odkrili, kako pride kruh iz pekarnice na naše mize v vrtcu.

Zahvaljujemo se vsem, ki nam s svojim sodelovanjem popestrijo naše dejavnosti in življenje v vrtcu in s tem dajejo našim otrokom dobro popotnico za vse življenje.

Čez petdeset let ne bo pomembno, kakšen avto ste vozili, v kakšni hiši ste živeli, koliko ste imeli na bančnem računu in kako ste se oblačili. A svet bo morda za odtonek boljši, ker ste bili pomembni v življenju nekega otroka.

Mira Zmrzlikar

Tradicionalni.

Tradicionalni slovenski zajtrk v našem vrtcu

Pobudo so sprejela tudi tri ministrstva: Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano, Ministrstvo za šolstvo in šport ter Ministrstvo za zdravje. Namen projekta je otrokom predstaviti, kako sta v današnjem

»Tradicionalni slovenski zajtrk« je projekt, ki je nastal na pobudo Čebelarke zveze Slovenije in Javne svetovalne službe v čebelarstvu.

času pomembna zajtrk in predvsem uživanje hrane, pridelane v Sloveniji, ter spoznati pomen kmeta kot pridelovalca hrane in pomen čebel.

18. novembra 2011 smo v vrtcu imeli za zajtrk kruh, maslo, med, mleko in jabolko – vse slovenskega porekla, kar so nam podarili kmetje (jabolka – eko kmetija, mleko – kmetija Stovčnik), čebelarji (med – g. Pavli Praper) in živilskopredelovalna podjetja (maslo – Celjske mlekarne, kruh – Pekarna Grosuplje). Na ta dan sta starejše otroke obiskala tudi čebelarja g. Pavli Praper in g. Stanko

Belinc ter g. župan Dušan Krebel. Čebelarja sta otroke seznanila z vsestranskim pomenom medu in čebel ter jim pokazala čebelarstvo zaščitno obleko. Po zajtrku so si skupaj ogledali zabavno izobraževalni film z naslovom Kranjska sivka.

Takšen zajtrk, kot smo ga imeli ta dan, pa je v našem vrtcu stalnica že zelo dolgo. Otroci radi jedo vsa ta živila in tudi to jutro so se z veseljem najedli in si pridobili energije za ves igrivi dan.

Mojca Šimenc

ZASEBNI ZAVOD, KI PONUJA POPOLDANSKE URICE Z ELEMENTI PEDAGOGIKE MONTESSORI

Pedagogika montessori daje otroku možnost celostnega razvoja. Pristop v skladu s to metodo je predvsem učenje za življenje. Vsak otrok prihaja na svet z njemu lastno naravo in sposobnostmi. Te sposobnosti so mnogo večje, kot jih lahko v nekem okolju uresniči.

Otrok ima srkajoči um, ki mu omogoča, da vase vpija vse vidike okolice, vključno z jezikom in kulturo. Otrok dela v ozračju spoštovanja, svobode in odgovornosti. Metoda v polnosti vključuje samomotivacijo, samodisciplino, samospoznavanje – izjemno sposobnost

otrok, da sami razvijejo svoje lastne zmožnosti, samostojnost, sistematičen pristop do reševanja težav, pridobivanja znanja in veščin ter omogoča veselje do učenja. Temelji na otrokovih potrebah po svobodi znotraj meja in po skrbno pripravljenem oko-

lju. Pripravljenost okolje nudi otroku možnosti za stik z materiali in izkušnjami, s pomočjo katerih razvija svoj razum, kakor tudi telesne in duševne sposobnosti. Otrokov razvoj v prvih letih se osredotoča na učenje samostojnosti. Odgovarjajoče vzgojno okolje podpira to naravno težnjo otroka in mu omogoča, da bo postal sposoben in zato samozavesten.

Otrok, ki živi znotraj okolja montessori, je bolje pri-

pravljen za kasnejši razvoj intelektualnih zmožnosti. Otrok se v pripravljenem okolju nauči sam delati. Tu mu je sobivanje z drugimi otroki v veselje. Marija Montessori je spoznala, da je samomotivacija otroka edini verodostojen impulz za učenje, otroci sami v sebi pa so nagnjeni k učenju.

Vzgojiteljica pripravi okolje, usmerja dejavnost, spodbuja otroke, vendar je otrok tisti, ki se uči, ki je s pomočjo dejavnosti same motiviran, da vztraja pri določenih dejavnostih. Montessorijeva je menila, da je globoka koncentracija

bistvenega pomena, tako otroci najbolj oblikujejo svojo osebnost. Do globoke koncentracije pride otrok s pomočjo dela z rokami, torej, ko se rokuje z materiali.

V predšolski kurikulum pedagogike montessori so poleg zgoraj omenjenega prepletene še zaznavanje, znanost (zgodovina, geografija, biologija), umetnost (likovna in glasbena), ma-

da je to to. In ker čutiš, da je tukaj še veliko več. Tako je iz čudovite, preprosto naravno, kot je otrok sam, napisane knjige Marije Montessori Srkajoči um nastala prva spodbudna

v njegovih očeh opaziš iskrice in kaj kmalu sproščenost njegovih gibov. To vse so bistveni temelji za uresničevanje pedagogike montessori.

Vrtec montessori je dom za otroke, prostor, kjer je otrok najbolj cenjen gost, zato mu pripravimo vse najboljše. Skrb za sebe, druge in za okolje je temelj za vsa pravila v vrtcu. S tem, ko odrasli spoštljivo delajo in živijo z otroki, se otroci naučijo spoštljivega vedenja do sebe in drugih. Učilnica montessori je ponavadi odprt prostor. V njem so nizke odprte omare s policami, ki otroku omogočajo samostojen dostop do materialov.

Pedagogika montessori ni le vzgoja, je način življenja, ki ne zadeva samo otroka ampak tudi starša in zaživi lahko edino v pravilno pripravljenem okolju in v dobrem sodelovanju trikotnika vzgojitelj, starš, otrok.

Učilnica montessori je ponavadi odprt prostor. V njem so nizke odprte omare s policami, ki otroku omogočajo samostojen dostop do materialov. Na vsakem področju so »materiali«, to je izraz za razvojne učne predmete. Materiali so razporejeni po policah, otroci jih vedno pospravljajo na svoje mesto, da je tam pripravljen za drugega otroka. Zelo je cenjena občutljivost za skupnost in spoštovanje za potrebe drugega. Da bi postali samostojni, morajo otroci razviti dobro koordinacijo in nadzor gibanja. Svoboda gibanja, ki je na voljo otrokom v zgodnjem otroštvu, jim omogoča učenje nadzorovanja telesa v določenem prostoru. Dejavnosti vključujejo pretakanje tekočin, pripravo hrane, pomivanje posode, loščenje čevljev ali ogledala ... ter vaje v vpljudnosti in spoštovanju. S pomočjo teh nalog in izkušenj se otroci učijo koncentracije, koordinacije gibanja, reda, zaključen ciklus dela in razvijajo finomotoriko. Vaje v vsakdanjem življenju so temelj prihodnjega učenja.

tematika, jezik in gibanje. Predstavljeni so na zaznavni način, skupaj z izkušnjami realnega življenja (Melita Kordež Demšar).

Brez veliko besed se je tudi nam »zgodil« montessori. Morda splet okoliščin, naključij ali pa tudi ne. Niti ni pomembno. Verjetno je tako moralo biti. Iščeš razloge, a jih ne najdeš. Ker se je preprosto to moralo zgoditi in ker veš,

ideja, ki je za seboj potegnila še ogromno »angažiranj« (šolanje, prebiranje literature, obiski številnih montessori vrtcev, opazovanj ...) prerasla v našo MAVRIČNO HIŠO. Zato, da bi koroškimi otrokom ponudili nekaj malo drugačnega.

V prečudoviti naravi, kjer slišiš tišino, v domačem okolju, ki se dotakne otroka na način, da lahko

Mavrična hiša je prijazno odprla svoja vrata 22. 11. 2011. Prvi odzivi otrok so bili predvsem zelo spodbudni za nas, saj so se otroci zili z našim skrbno pripravljenim okoljem in dosledno izbranimi materiali. S to potrditvijo še z večjim zagonom nadaljujemo našo začrtano pot, katere glavni cilj je samozavesten in samostojen otrok.

Ana, Nataša, Darja

Začaran trikotnik (učitelj - učenec - starš) NAS JE ZDRUŽIL V BARBARINI DELAVNICI

Vseskozi se poudarja velik pomen sodelovanja med učitelji, učenci in starši. Vsi si želimo sodelovanja, dobrih odnosov in različnih oblik dela. Z učiteljico Petro sva tako tudi letos izkoristili priložnost in v Barbarino delavnico 23. 11. 2011 povabili četrtošolce in njihove starše.

Zakaj Barbarina delavnica in Barbarin sejem?

- Zato ker:
- = je sveta Barbara zaščitnica rudarjev, ki goduje 4. decembra. V Občini Mežica se v teh dneh, na soboto, že nekaj let organizira Barbarin sejem. Iz leta v leto raste število stojnic, ponudba na njih pa se veča in bogati;
  - = četrtošolci vsako leto prevzamemo organizacijo in dodatne aktivnosti v zvezi s stojnico OŠ Mežica, ki se predstavlja z izdelki učencev od 1. do 5. razreda;
  - = se učenci in učiteljice trudimo in na sejmu sodelujemo z raznovrstnimi izdelki: skledice iz gline, venčki za na vrata, angelčki, posodice za pisala, ovitki za telefone, Miklavževe šibe, keksi ...;
  - = se 80 % denarja od prodaje nameni za Letno šolo v naravi četrtošolcev, ostalo pa namenimo za učence od 1. do 5. razreda ob zaključku šolskega leta;
  - = vsi sodelujoči pokažejo veliko mero solidarnosti, pomoči in zadovoljstva, za kar jim iskreno čestitam;
  - = učenci zelo radi ustvarjajo in so ponosni na svoje izdelke.

BARBARINA DELAVNICA JE PRAV POSEBNO DOŽIVETJE ZA STARŠE IN NJIHOVE OTROKE. V NJEJ SE UČIMO DRUG OD DRUGEGA, URIMO ROČNE SPRETNOSTI, SI POMAGAMO, SODELUJEMO, SPROŠČENO KLEPETAMO IN SMO OB VSEM TEM ŠE USTVARJALNI. PRENAPOLNJEN RAZRED NAS NE MOTI, TEMVEČ ZDRUŽUJE. SLIKE GOVORIJO O DOBREM SODELOVANJU, ZAGRETOSTI, VESELJU, PONOSU IN PREDVSEM O TEM, KAKO LEPO JE BITI DRUG Z DRUGIM IN Z MALO TRUDA NAREDITI NEKAJ VELIKEGA ...

Sreča ni v glavi in ne v daljavi,
ne pod palcem skrit zaklad.
Sreča je, ko se delo dobro opravi
in ko imaš nekoga rad ...
T. Pavček

Vem, da smo delo dobro opravili, zato hvala vsem za sodelovanje in upam, da bo naša stojnica v soboto, 3. decembra, hitro prazna!

učiteljica Polonca

Obisk iz Podkloštra na Osnovni šoli Mežica

V petek, 28. 10. 2011, so nas ponovno obiskali učenke in učenci iz Arnoldsteina (Podkloštra). Naše učenke in učenci so jim v mali telovadnici pripravili kratek sprejem tako v slovenščini kot tudi v nemščini. Najprej jih je pozdravil ravnatelj Janko Plešnik, nato pa so glavno besedo, pod mentorstvom učiteljice Špele Metelko, prevzeli učenke in učenci sami. Program sta povezovala Nika Čapelnik in Anže Steblovnik. Posebej so se potrudili tudi Valerija Šturbaj, Nika Wlodyga, Lucija Naveršnik, Anže Steblovnik, Anja Plesec in Neža Skuk, ki so poskrbeli za malo smeha, saj so zaigrali kratek skeč »Die Werbung für Waschmittel« (oglas za pralne praške). K sodelovanju smo povabili tudi naše majhne Dobrovoljčke, ki so nam z veseljem zapeli šolsko himno in zaplesali kot mački Muriji. Nastopili pa so tudi vsi učenci in učenke 7. in 8. razredov, ki so vključeni v projekt postopnega uvajanja drugega tujega jezika ter učenke in učenec 9. razredov, ki imajo nemščino kot izbirni predmet. Pri urah nemščine so se naučili zapeti nemško pesmico Die Affen rasen durch den Wald, ob kateri smo se tako pri pouku kot na nastopu zelo zabavali.

Po sprejemu smo jih odpeljali v rudnik, kjer so z zanimanjem poslušali vodenje po jami. Spremljalo jih je tudi nekaj naših učenk in učencev. Po ogledu rudnika pa smo se lačni odpravili na zaslužen kosilo, kjer smo imeli končno priložnost malo pokramljati in skovati načrte za nadaljnje sodelovanje šol. Dogovorili smo se, da se ponovno srečamo še v tem šolskem letu, a tokrat v Podkloštru v Avstriji. Do takrat pa se bomo vsi pridno učili – mi nemško, oni pa slovensko.

MOCIS,

CENTER ZA IZOBRAŽEVANJE ODRASLIH

V času nenehnih družbenih sprememb postaja znanje vse pomembnejša vrednota. Vlaganje v znanje prinaša posameznikom številne prednosti tako v osebnem kot v poklicnem življenju. Ogromno novih znanj, spretnosti in kompetenc si lahko pridobite tudi na MOCIS-u, Centru za izobraževanje odraslih v Slovenj Gradcu, kjer skrbimo za vseživljenjsko učenje vseh prebivalcev koroške regije v različnih življenjskih obdobjih.

V naslednjih vrsticah bi vam želeli predstaviti tri naše projekte, ki so za udeležence brezplačni, saj so financirani s strani Ministrstva za šolstvo in šport in Evropskega socialnega sklada. Kot prvo je tukaj Center vseživljenjskega učenja Koroška (v nadaljevanju CVŽU Koroška), kjer se odvijajo različne aktivnosti:

Točke za samostojno učenje vam nudijo možnost samostojnega učenja tujih jezikov, računalništva, uporabe storitev preko interneta in različnih uporabnih e-gradiv za kariero ali prosti čas. Točke se nahajajo v Knjižnici Dravograd, Knjižnici Radlje ob Dravi, Koroški osrednji knjižnici dr. Franca Sušnika in v Smeri, Ravne na Koroškem.

Svetovalno središče Koroška je namenjeno vsem, ki potrebujete informacije, nasvete ali poglobljeno svetovanje pred vključitvijo v izobraževanje, med izobraževanjem in ob njegovem zaključku. Možno je svetovanje po telefonu, e-pošti ali pa se oglasite osebno v Svetovalnem središču Koroška, ki se nahaja na sedežu MOCIS-a in enkrat mesečno na dveh dislokacijah: v Knjižnici Radlje ob Dravi in v Koroški osrednji knjižnici Ravne na Koroškem. V okviru svetovalnega središča se odvijajo tudi delavnice o učenju učenja.

Izvedba delavnic na različne teme, kot so: zdrav način življenja, medgeneracijsko sožitje in ustvarjajmo s cvetjem. Več informacij o CVŽU Koroška najdete na spletni strani: www.cvzu-koroska.si.

Naslednji večji program je **Projektno učenje za mlajše odrasle** (v nadaljevanju PUM), ki je javnoveljavni program neformalnega izobraževanja, namenjen mladostnikom v starosti od 15 do 25 let, ki so iz različnih razlogov opustili šolanje in so tako brez kakršne koli izobrazbe, na trgu dela pa zaradi pomanjkljivih izkušenj spadajo med težje zaposeljive. Program PUM zaradi svoje večplastnosti deluje v smislu socialne integracije mladih, kar je predpogoj za vse nadaljnje korake mladih bodisi v izobraževanju bodisi na trgu dela. PUM se nahaja na Celjski cesti 22, v prostorih Mladinskega centra Slovenj Gradec.

več kot 10 let dajemo znanju pomen

Kot zadnje so tukaj še brezplačni programi v okviru operacije Dvig ravni pismenosti, kjer je na voljo 8 programov usposabljanja za življenjsko uspešnost in 2 programa računalniškega usposabljanja. Vsi ti programi so namenjeni različnim ciljnim skupinam: od staršev in otrok, zaposlenih, upokoјencev, prebivalcev podeželja, odraslih s posebnimi potrebami do ostalih odraslih. Skupno vsem tem programom je, da udeleženci pridobijo različna uporabna znanja. Če omenimo le nekatere programe: Most do izobrazbe (UŽU-MI) je namenjen odraslim, ki se želijo ponovno vključiti v izobraževanje ali se že izobražujejo. Beremo in pišemo skupaj (UŽU-BIPS) je namenjen staršem in otrokom, ki obiskujejo prvo triado v osnovni šoli. Izzivi podeželja (UŽU-IP) je namenjen odraslim prebivalcem podeželja za pridobitev temeljnih spretnosti in novih znanj za izboljšanje ekonomskega in socialnega položaja na podeželju ter za izvajanje dejavnosti na podeželju. Moj korak (UŽU-MK) je namenjen odraslim s posebnimi potrebami. Program Računalniška pismenost za odrasle (RPO) je namenjen vsem odraslim, ki računalnika še niso uporabljali in si želijo pridobiti temeljno znanje za delo z njim za potrebe poklicnega dela in vsakdanjega življenja. Osnovni cilj programa Računalniško in digitalno opismenjevanje (RDO) je razvijanje splošne računalniške in digitalne pismenosti za prijaznejše življenje in boljše komuniciranje v družbi, s poudarkom na pridobitvi osnovnih znanj za uporabo računalniške in digitalne tehnologije (internet, e-pošta, digitalni fotoaparati, videokamera ...).

Kot lahko vidite, je naša izobraževalna ponudba zelo pestra, zato bomo veseli, če bomo še komu izmed vas uresničili željo po znanju in tako še naprej uspešno promovirali vseživljenjsko učenje, ki prinaša koristi tako posameznikom kot celotni družbi.

Vse informacije o naši izobraževalni ponudbi dobite na sedežu MOCIS-a, Partizanska pot 16, 2380 Slovenj Gradec, tel. 02/88 46 400, www.mocis.si.

Urška Novak

Trgatev

NA KOROŠKEM SICER
PRAVA REDKOST, V MEŽICI
PA ŽE TRADICIJA

Kot vsako leto je bilo tudi letos potrebno pri Podvanšku na Lomu obrati najdebelejšo občinsko trto in eno redkih trt na Koroškem, ki prinesejo vsako leto več kot sto litrov vina.

Ujeli smo zadnji topel jesenski dan in tako v sredo 12. oktobra s pomočjo pridnih rok žensk iz pevskega zbora Društva kmetov Mežiške doline obrali vse štiri trte, ki prepredajo skoraj vsa poslopja kmetije. Tudi letos pa se je trgatve udeležil župan Občine Mežica g. Dušan Krebel s soprogo, ki pa je hkrati bil tudi glavni pobudnik, da se naredi prava trgatve in da grozdja ne obirajo le domači, saj bo le-tako obiranje grozdja postalo nekakšno tradicionalno vsakoletno opravilo, ki ljudi povezuje in razveseljuje, sploh pa lahko v današnjem napetem vsakdanu takšen dogodek pomeni dobro sprostitev.

Hitro si je vsak od obiralcev našel svoje delo in svoj prostor na lestvi ali pod njo in glede na številčnost obiralk in obiralcev je bilo delo »na terezu« kmalu pri kraju. Potrebno pa je bilo grozdje še zmleti in iztisniti in že smo dobili vijoličast sladek sok, ki se bo kmalu spremenil v vino. Letina je bila sicer malo slabša od lanske, je bilo pa zato grozdje toliko slajše, vsem obiralcem pa je ostalo še dovolj časa, da se je lahko trgatve spremenila še v mali kosanjev piknik, ki ga je spremljalo veliko klepetanja. Počasi smo premlevali različne tematike in občinske problematike, predvsem pa smo druženje izkoristili za zdravju koristen smeh ter iskren pogovor ob sladkem vinu ter pečenem kosanju.

Skratka, v zanimivem popoldnevu smo poskrbeli, da trgatve v Mežici postaja tradicija in da to ni samo praznik vinorodnih dežel temveč razlog za veselje še kje drugje.

Janja

In priznanje za najlepše urejeni dom z okolico dobi ...

Turistično društvo Mežica vsako leto ob svetovnem dnevu turizma podeli priznanja najlepše urejenim domovom z okolico. Letos je podelitev potekala teden dni kasneje, in sicer 8. oktobra v prostorih Narodnega doma.

KOMISIJA ZA OCENJEVANJE UREJENOSTI OKOLJA PRI ODBORU ZA HORTIKULTURO TURISTIČNEGA DRUŠTVA MEŽICA SE JE V OKVIRU REDNEGA LETNEGA OCENJEVANJA, KI JE POTEKALO OD 1. MAJA DO SREDINE SEPTEMBRA, ODLOČILA, DA BO V LETU 2011 PODELILA 7 PRIZNANJ.

Pri svojem delu so člani komisije ugotovili, da občanom Mežice ni vseeno, kako je videti njihovo mesto. Vsako leto lahko opazimo več cvetja in urejenih zelenih površin. Zato se lahko veselimo spoznanja, da se ljudje zavedajo, da le čist, urejen in okrašen kraj lahko postane prepoznaven in priljubljen pri turistih.

Številni domovi si zaslužijo pohvale in priznanja, saj jih obdajajo slapovi pisanega cvetja in negovane trate. Vendar vsi naenkrat ne morejo biti nagrajeni, zato komisija vsako leto izbere le nekaj najboljših. Merilo pa ni samo bujno cvetje, temveč tudi urejena fasada in pospravljeno dvorišče.

Letošnji dobitniki priznanj so: družina Forštner Vončina z Lenartove ulice, družina Krajnc Slodej in Turistična kmetija Kajžar z ulice Ob Meži, Hedvika in Vinko Uranc z Ulice Kralja Matjaža ter družina Vrčkovnik, Terezija Krivec in Slavko ter Majda Kopmajer z Leške ceste.

Člani komisije pa vsako leto opomnijo tudi na lokacije, ki v občini izstopajo negativno in kazijo urejenost kraja. Letošnji kamen spotike je ploščad v centru Mežice, kjer stoji Batičev spomenik rudarju in neposredna okolica tako imenovanega nebotičnika in nekdanje centrale, kjer se že vrsto let kopičijo stari avtomobili in drug odpadni material.

Poleg podelitve priznanj so si obiskovalci lahko ogledali tudi razstavo fotografij domov nagrajencev in cvetoče Mežice. Kulturni program ob podelitvi priznanj, ki ga je povezovala Jerneja Vertačnik, so popestrili učenci glasbene šole Ravne na Koroškem pod vodstvom Janeza Miklavžine in Dušana

Štrikerja. Zbrane je nagovoril tudi župan Dušan Krebel. Na spremljajočih delavnicah je Nina Jug predstavila kuhanje naravnih zeliščnih mil, za pogostitev pa je poskrbela Turistična kmetija Reht. Vsem se še enkrat najlepše zahvaljujemo, nagrajencem pa ponovno iskreno čestitamo.

V želji, da bi bilo urejenih hiš čim več in kamnov spotik čim manj,

Darja Komar,
Turistično društvo Mežica

OTVORITEV RAZSTAVE **DRUGA PODOBA LESA – 2** JANEZA GRAUFA

V Narodnem domu Mežica je bila 5. 11. 2011 otvoritev 5. samostojne razstave mežiškega kiparja in rezbarja avtodidakta Janeza Graufa z naslovom Druga podoba lesa -2.

Janez Grauf je po poklicu elektrotehnik, zaposlen je v podjetju Elektrarne RM d.o.o., že trideset let pa ljubiteljsko v najžlahtnejšem pomenu besede – z ljubeznijo torej – kipari in rezbari kot avtodidakt – samouk. Od leta 1982 član LIKOS-a Murska Sobota, je tudi član Kulturnega društva koroških likovnikov Ravne na Koroškem, od ustanovitve leta 2000 je član Združenja rezbarjev in modelarjev lesa Slovenije, od lani pa je tudi pri Kulturnem društvu Karinta Prevalje. In čeprav je že ponosen dedek, ne misli, da že vse ve in vse zna, zato se udeležuje mednarodnih in slovenskih rezbarskih taborov in likovnih delavnic ter kolonij – kot je na primer kolonija Forma Viva v Makolah ali Trbovljah, pa v Tengelicu in Telekesu na Madžarskem, ali v Povhovem mlinu na Prevaljah, pa na turistični kmetiji Hlebec v Kogu in tako naprej. Posebej intenzivno se v zadnjih letih izobražuje na likovnih delavnicah pri akademski kiparki Dragici Čadež Lapajne. Sodeluje tudi na natečajih javnega sklada Republike Slovenije za kulturne dejavnosti. Njegova skulptura »Roke – še bolj črno« je bila leta 2007 izbrana za državno razstavo, ki je imela naslov »Tudi črna je barva«.

Tokratna razstava je njegova 5. samostojna (samostojno je pred tem razstavljal ob otvoritvi novih prostorov TOZD-a ELMONT v Mežici leta 1982, pa l. 1997 v mali telovadnici OŠ Mežica, leta 2004 pa v okrepčevalnici pri Čepinu in v Galeriji Štiblc). Sodeloval je na preko 80 skupinskih razstavah doma in v tujini, udeležuje se domačih in mednarodnih kiparskih kolonij in delavnic. Omenimo le nekaj najbolj značilnih skupinskih razstav: na Madžarskem je razstavljal leta 1999 v Monoštru, leta 2008 v Tengelicu, letos pa v Kišvadi, leta 2005 v Italiji v Sesljanu, v slovenskih krajih pa se seznam bere takole: Mežica, Murska Sobota, Maribor, Lendava, Ljutomer, Ravne na Koroškem, Radenci, Moravci, Črna na Koroškem, Slovenj Gradec, Jarenina, Slivnica, Solkan,

Radlje ob Dravi, Gornja Radgona, Veržej, Bled ob tisočletnici, Topolšica, Ptuj – Miheličeva galerija, Trbovlje – Delavski dom, Dravograd, Turnišče, Ljubljana, Kanal ob Soči – Galerija Rika Debenjaka, Velenje, Prevalje, Bogojina, Ajdovščina – Pilonova galerija, Kog – Turistična kmetija Hlebec, Obrh v Loški dolini, Črešnovci, Makole ... V večini teh krajev je Janez Grauf razstavljal večkrat in na različnih krajih ob različnih priložnostih. Tudi v Mežici je vedno zaželen gost.

Poleg zadovoljstva ob ustvarjanju in razstavljanju je Janez Grauf bil deležen tudi nekaj nagrad. Na mednarodnem Festivalu Forma Viva v Makolah je leta 2002 dobil tretjo nagrado, leta 2003 četrto, leta 2005 pa drugo nagrado.

Na ustvarjalnem natečaju Turnišče je leta 2006 in 2008 dobil tretjo nagrado.

Odlično obiskano otvoritev razstave Druga podoba lesa-2 je glasbeno razgibala mlada Lucija Naveršnik, učenka sedmega razreda Osnovne šole Mežica, ki se že pet let uspešno uči igranja harmonike pri Boštjanu Konečniku. Prejela je že več priznanj in pohval, dosegla je na primer 2. mesto in priznanje NAJ PUNCA na pokalu Mislinjske doline v Pamečah leta 2009. Nazadnje pa je bila finalistka oddaje »Frajtonerka je prava stvar«. Kulinarično sta večer sladko zaokrožili avtorjeva mama in žena Ivanka ter Milena Grauf, besedno pa Ajda Vasle.

Ajda Vasle

Sveti Miklavž na obisku Ob treski

Na ta veseli dan kulture, 3. decembra 2011, nas je zbrane ob treski obiskal sam sv. Miklavž.

IZVEDELI SMO MARIKAJ O ŽIVLJENJU TEGA SVETNIKA IN ZIMSKEGA OBDAROVALCA, SPOZNALI SMO LEGENDE, KI SO SE V STOLETJIH SPLETLE OKOLI NJEGA, TER ŠE GE, KI SO V NAVADI OB NJEGOVEM GODU (6. DECEMBER) NA SLOVENSKEM IN PO SVETU.

Glasbeno so večer popestrile pevke ŽePZ Vi Solis pod vodstvom Špele Mastek, kot sv. Miklavž je nastopil Peter Peruzzi, brali pa so še Marjeta Tasič, Lovro Vreš, Petra Štirn – Janota, Erika Žagar, Andrej Lojen, Mojca Oderlap in Ajda Vasle. Sodeloval je tudi Domen Vreš. S pridihom praznikov in adventnim bazarjem je Društvo Literarno gledališče Treska Mežica za leto 2011 tako zaprlo svoja vrata. Lepo pa povabljeni spet v letu 2012!

Ajda Vasle

1 – ŽePZ Vi solis

2 – Od leve: Marjeta Tasič, Lovro Vreš, Petra Štirn – Janota, sv. Miklavž – Peter Peruzzi, Erika Žagar, Andrej Lojen, Mojca Oderlap, Ajda Vasle.

(Foto: Dorica Vasle)

17. RAZSTAVA MALIH ŽIVALI severovzhodne Slovenije

Sekcija ljubiteljev malih živali v Mežici je v sodelovanju z Društvom gojiteljev malih živali Koroške (DGMŽ) pripravilo že 17. razstavo malih živali severovzhodne Slovenije od 28. do 30. 10. 2011 v Mežici. To je že 2. razstava v Mežici, ki so jo pripravili marljivi ljubitelji malih živali.

Delovanje društev ljubiteljev malih živali sega daleč v zgodovino, saj so bila društva ustanovljena že v kraljevini Jugoslaviji. Na Koroškem pa so ljubitelji malih živali ponovno začeli bolj organizirano delovati od 6. 9. 1983, ko so v Dravogradu ustanovili društvo za Koroško. V društvu deluje več sekcij, od sekcije kuncev, sekcije golobov, sekcije perutnine in ptic, v katerih deluje preko 150 članov. Žalostno pa je, da tako pomembno društvo, ki skrbi za male živali, nima svojih društvenih prostorov.

Društvo gojiteljev malih živali Koroške se prav pri srčno zahvaljuje vsem donatorjem in sponzorjem, ki so omogočili tako odmevno razstavo.

Max Kragelnik

Dvanajstič dobrodelno »ZA ČLOVEKA«

V organizaciji župnijske Karitas Mežica je v nedeljo, 23. oktobra, mežiški narodni dom napolnil dobrodelni koncert Za človeka.

Tradicionalna jesenska glasbena, včasih tudi literarno obarvana, prireditve, ki v naš kulturni hram že dvanajst let zapored privabi številne gledalce, s svojim prispevkom za vstopnico pripravljene pomagati ljudem v stiski, je tudi letos dodala piko na i celoletnemu prostovoljnemu udejstvovanju sodelavk mežiške župnijske Karitas. Koncert je potekal v duhu gesla evropskega leta prostovoljstva, ki se glasi »Nosite bremena drug drugemu!«, rdeča nit dekoracije pa je bila rumena, saj so

nastopajoči in ostali sodelujoči v zahvalo prejeli žareče nasmejano sonce, ki je sijalo tudi s panoja v dvorani – kakor vsako leto vse izpod pridnih rok prostovoljk. Nastopajoči so zadovoljili različne glasbene okuse – ljubitelje narodnozabavne glasbe sta razveselila ansambel Golte in ansambel Pepelnjak, slovensko ljudsko izročilo so predstavljali člani folklorne skupine Pastirji iz Podgorja pri Slovenj Gradcu, etno skupina Šajke iz Vuhreda ter družina Oraže z avstrijskih Sel. Za nekaj

resne glasbe na harmoniki je poskrbela Ravenčanka Gabrijela Lečnik, vokalna skupina Dar iz Slovenj Gradca pa za navdihujoče ritme, zvoke in besedila. Vrhunec večera sta prav gotovo predstavljala nastopa vsem znanega Adija Smolarja in talentirane koroške Primorke Jerice Haber. Zbranim sta spregovorila novi mežiški dušni pastir Davorin Vreča in vodja skupine prostovoljk Karitas Mežica Hedvika Blatnik.

V letu 2010 je Karitas Mežica s približno 5.500

euri pomagala otrokom, družinam in posameznikom blažiti razne nastale stiske – čisto konkretno: za nekaj osnovnošolcev so poravnali del stroškov šole v naravi, 15 dijakom in učencem so poravnali del stroškov za šolske potrebščine; plačujejo položnice in tako naprej. Tudi izkupiček od prodanih vstopnic za letošnji koncert bo šel v prave roke in pregnal sence ter narisal vsaj majhen sončni žarek. Zato vsem, ki ste se ga udeležili – lepa hvala!

Jerneja Vertačnik

JUBILEJNO LETO »Doma starejših na Fari«

10. obletnica delovanja doma sovpada z našim vsakoletnim tednom »Sreča je v srečanju« in prav zato smo tole obletnico počastili še bolj veličastno in slavnostno.

Ja, smo mladi dom, še ne polnoleten bi rekli, toda v teh desetih letih smo ustvarjali, delali, se trudili in z zagotovostjo lahko rečem – tudi uspeli. Trudimo se biti dobri, oprostite, ne le dobri in povprečni, trudimo se biti »odlični«.

Poglejmo okrog sebe – smo v lepem, prijetnem, toplem domu, zavetju starejših. Začutimo življenje, začutimo dušo, začutimo srce. Pravijo, da je dobra volja zdravilo za dušo, zdravilo za telo. Res je; je pa tudi pravi protistrup tesnobi in potlačeniosti. Privlači prijatelje in ohranja prijateljstva. Človeku lajša bremena. Zato, prav zato, je pri nas doma dobra volja, ki prevlada dneve mrčnosti.

Desetletje že delamo za naše stanovalce. Desetletje preživljamo skupaj kar veliko časa. Veliko smo se ob tem tudi naučili in veliko se še bomo. Eden od drugega. Naslednje leto bo drugačno od letošnjega, drugačno od lanskega, pa predlanskega; vendar stanovalci in zaposleni bomo še vedno skupaj. Skupaj bomo zrl

v prihodnost in se veselili vsakega naslednjega dne.

Hvala vsem, ki ste pred desetletjem omogočili, da lahko bivajo naši starostniki v bližini svojega nekdanjega doma, hvala vam, da imamo vsi zaposleni delovna mesta, hvala vam, da lahko nudimo starejšim toplem dom. Zaposleni doma lahko skupaj obljubimo, da se bomo še nadalje trudili in delali s srcem.

Čuvali in nadgrajevali bomo našo imovino, hkrati pa skrbeli za dobro

počutje uporabnikov. Stremeli bomo k odličnosti v vseh pogledih – bivanjskih pogojih, medosebnih odnosih, zadovoljstvu stanovalcev, zadovoljstvu svojcev in nenazadnje tudi k zadovoljstvu nas samih – nas zaposlenih.

25 stanovalcev našega Doma, petindvajset občanov Občine Mežica pošilja pozdrave vsem v rodno Mežico.

Stanka Vauh,
direktorica

FIZIOTERAPIJA NA KOROŠKEM *10 let v novih prostorih*

Fizioterapija je tisti del našega zdravstva, ki skrbi za razvijanje, vzdrževanje in obnovo gibalne sposobnosti ljudi v vseh življenjskih obdobjih – tako pri prirojenih stanjih kot pri posledicah bolezni in poškodb.

Prve fizioterapevke so v Sloveniji diplomirale že leta 1952. Zamenjale so maserje in negovalke, ki so neke

preprečevati in ne le zdraviti, preventivno delovanje širi v šole, vrtce, v delovne organizacije, prav tako je ši-

s hrupom kot z vibracijami motil normalno delo. Piko na i so dodale še poplave ob vsakem močnejšem nalivu, ko je narasla Meža preprečila odtekanje odplak in so se te skozi talne jaške znova in znova vračale in zalivale klet ter uničevale opremo in delovno okolje.

vrste terapije izvajali do tedaj (v časopisu Slovenec iz leta 1926 so, na primer, že objavljene slike nekaterih aparatov, s katerimi so takrat delali v Ljubljani in kakršne – seveda zelo izpopolnjene in nadgrajene – uporabljamo še danes).

Z veliko težavo, saj njihovega specialnega, s poglubljenim znanjem podprtega dela niso poznali, so se diplomantke najprej zaposlile v bolnišnicah, kasneje pa še v zdraviliščih, zdravstvenih domovih in domovih za ostarele.

Danes se zaradi zavedanja, kako pomembno je težave

rom Slovenije organiziranih mnogo skupin bolnikov, ki se s primerno telesno vadbo spopadajo z različnimi težavami, ki ovirajo njihovo gibanje, delo in vsakdanje življenje.

Dejavnost se je na Koroškem pričela razvijati leta 1962, ko je z delom pričela prva usposobljena fizioterapevka. Leta 1975 se je fizioterapija, ki je dotlej na Ravnah gostovala v nepovezanih prostorih raznih drugih ambulant, preselila v novozgrajeno stavbo zdravstvene postaje na Prevaljah.

Kaj kmalu pa se je pričela kazati neustreznost kletnih prostorov, dostopnih le po strmih stopnicah; mimo je po glavni cesti potekal vse gostejši promet, ki je tako

storitev z najmodernejšimi aparati in šestimi strokovno usposobljenimi terapevtkami. Poskrbljeno je tako za otroke s slabo držo in težavami v gibalnem razvoju

Obsevanje z umetnim višinskim zdravljenjem slabokrvnosti

Mehanoterapija za zdravljenje razgibanje po poškodbah

Na levi:

kot za polomljene kosti in izpahnjene sklepe, za lajšanje težav pri degenerativnih spremembah in vseh obolenjih gibal, ki so posledica enolično ponavljajočih se gibov pri delu, ki utrujajo

telo in duha. Posebej te težave, ki zaradi trenutnih razmer v gospodarstvu, ko si ljudje ne upajo v bolnišnico in gredo k zdravniku šele, ko so praktično nezmožni ne le

za opravljanje svojega poklica ampak tudi vsakodnevnih aktivnosti in osebne nege, kar kličejo po preventivnem delu, ki ga vse bolj vključujemo v terapevtske postopke. Tega, da morajo zase po-

skrbeti tudi sami, pa se vse bolj zavedajo tudi pacienti. Če so pred leti še čudno gledali, ko smo jim svetovali vsakodnevno telovadbo, izbirali primernega športa ali jih napotili na plavanje v bazen,

zdaj pogosto povprašujejo, kaj lahko še sami storijo, da se bo njihovo stanje izboljšalo ali da se vsaj ne bo slabšalo.

V desetih letih je Zdravstveni dom Ravne dobro skrbel tako za nabavo novih aparatov kot za neprestano izobraževanje in izpopolnjevanje znanja fizioterapevtk. Dobili smo trinajst najmodernejših aparatov, prostore opremili s klima napravami, modernizirali beleženje storitev, skrbeli pa smo tudi za nadgradnjo znanja ter za uvajanje novih metod dela in terapevtskih postopkov. Ti se na področju rehabilitacije tako hitro razvijajo, da brez rednega izobraževanja trendu nikakor ni mogoče slediti.

Če dodam še nekaj statistike: v preteklih desetih letih je našo fizioterapijo obiskalo več kot 20.000 pacientov, starih od enega meseca pa do 88 let. Opravili smo jim preko 220.000 terapij in na njih približno 655.000 storitev.

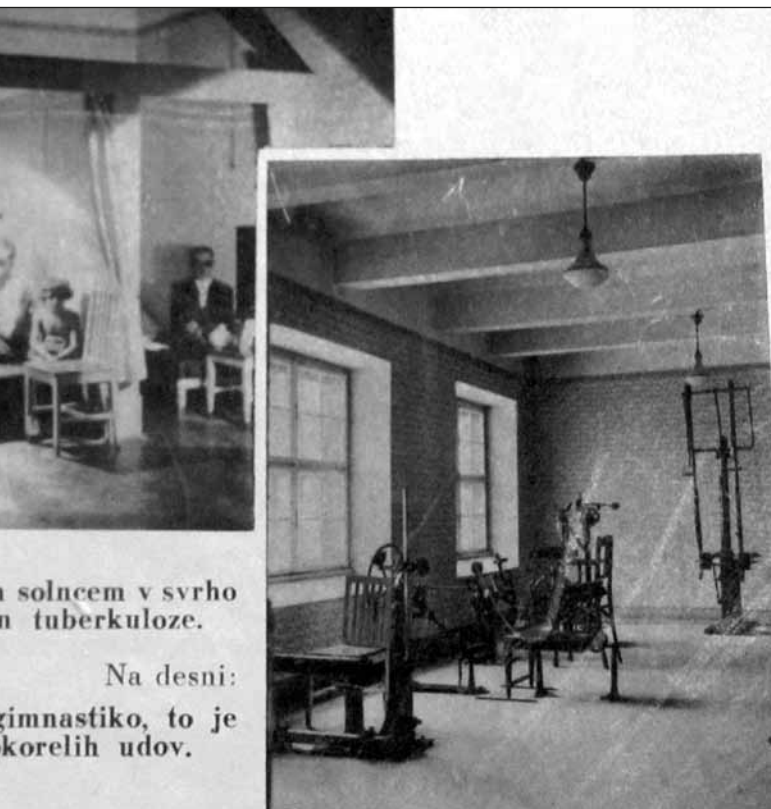
V zadnjih letih zaradi vedno večjih finančnih težav v slo-

venskem zdravstvu vse manj pacientov dobi možnost za strnjeno terapijo v zdraviliščih oziroma specialnih rehabilitacijskih zavodih. Posledično se povečuje število tistih, ki na terapijo prihajajo k nam. Otroci in tisti s poškodbami in nadaljevanjem bolnišničnega zdravljenja so na vrsti takoj; tisti s kroničnimi težavami pa morajo na vključitev v terapevtski proces na žalost čakati.

Delo fizioterapevta je specifično – bolnik se na terapijo vrača najmanj deset dni, tisti s poškodbami ali hujšimi obolenji nekaj mesecev, nekateri med njimi s presledki prihajajo več let. Zato je poleg terapevtskih postopkov, s katerimi vračamo, vzdržujemo, popravljamo ali pridobivamo gibalno sposobnost, potrebno v stike s pacienti vključiti tudi veliko mero psihoterapije, da preženemo strah, vzpodbujamo in tolažimo. Brez zaupanja in sodelovanja pacienta namreč uspeha pri terapiji ni in ne more biti!

Zadovoljstvo pacienta, ki po uspešno zaključenih terapijah spet lahko giba zlomljeno roko, ki ga križ ne boli več in ki se lahko brez problemov spet ukvarja z delom in športom, pa je obenem tudi zadovoljstvo za terapevta. Naj ob koncu tegale sestavka in ob koncu leta fizioterapevtke ZD Ravne vsem Korošcem zaželimo, da bi bili zdravi, gibčni in fit in bi zato kar najmanj potrebovali naše storitve. Če in ko pa bodo terapijo rabili, se bomo potrudili, da se bo vsak od njih pri nas počutil ne kot »križ«, »komolec« ali »kolen« ampak kot ČLOVEK, potreben pomoči, nasvetov in prijazne besede.

Ida Paradiž

a solncem v svrhu
n tuberkuloze.

Na desni:
gimnastiko, to je
korelih udov.

Koronarni klub Mežiške doline

AKTIVNOSTI V MESECU SEPTEMBRU

KORONARNI KLUB MEŽIŠKE DOLINE JE PRIČEL V MESECU SEPTEMBRU S ŠTEVILNIMI AKTIVNOSTMI, OD KATERIH VELJA OMENITI PRIČETEK IZVAJANJA PROJEKTA »AED REŠUJE ŽIVLJENJA«, KI JE Z EVROPSKIMI SREDSTVI PODPRT PROJEKT VSEH ŠTIRIH OBČIN MEŽIŠKE DOLINE IN V KATEREM BODO NAMEŠČENI ŠTIRJE JAVNO DOSTOPNI AVTOMATSKI DEFIBRILATORJI (AED), V VSAKI OBČINI PO EDEN, OB TEM BODO PREDAVANJA ZDRAVNIKA NA TEMO SRČNO ŽILNIH BOLEZNI IN BREZPLAČNI TEČAJI TEMELJNIH POSTOPKOV OŽIVLJANJA Z UPORABO AED.

Začetek izvajanja samega projekta se je z začetka leta premaknil v pozno jesen, saj smo končna navodila vlade RS prejeli šele 1. 7. 2011. Ne glede na to, smo zastavili izvedbo tako, da bo dovolj časa za vse.

Tako smo pričeli z izjemno odmevnim projektom ob svetovnem dnevu prve pomoči, 9. 9. 2011, kjer smo kar 120 učencev 9. razredov osnovnih šol na Ravnah skupinsko izobraževali v temeljnih postopkih oživljanja z uporabo AED (TPO+AED), za kar smo tudi s pomočjo donatorjev, saj sredstva v projektu niso bila predvidena, pridobili kar 60 kompletov lutk in modelov AED, namenjenih praktičnemu izvajanju tega izobraževanja.

Temu so sledile namestitve aparatov po lokacijah na podeželju, čemur so sredstva EU namenjena, v Koprivni, na Holmcu in na Poleni, lokacija v Strojni pa čaka na predvideno obnovo objekta, na katerem naj bi bil nameščen aparat. Z navdušenjem smo sprejeli pobudo podjetnikov iz Mežice (Cablex-m in Ferolin), ki so s skupnimi močmi namestili javno dostopni AED v obrtni coni »Ob Meži« v Mežici, kjer se je izobraževanja udeležilo več kot 50 zaposlenih iz obeh podjetij.

Sredi meseca smo z aktivnostmi že dodobra segreli svoje dlani in pripravili pogovorno oddajo s starostno mežiške odbojke, gospodom Mirkom Skudnikom in našo strokovno mentorico, zdravnico Cirilo Sleme-

nik Pušnik, ki je gledalcem mežiške kabelske televizije podala nekaj usmeritev za zmanjšanje dejavnikov tveganja, ki nas stisnejo v primež srčno žilnih bolezni.

September, ki je kot rečeno deloven mesec za društvo srčnih bolnikov, pa je postregel še z obilico drugih aktivnosti, dogodkov in prireditve, še posebej ob koncu meseca. Takrat smo skupaj z vsebinsko mrežo nevladnih organizacij (<http://nvozdravje.si/>) organizirali okroglo mizo na temo javnega zdravja in zdravstva, ki se je odvijala v Narodnem domu v Mežici 28. 9. 2011 in je prinesla mnogo pozitivnih pobud ter odprla nove možnosti sodelovanja nevladnih organizacij, ki se ukvarjajo s področjem javnega zdravja, kot tudi zavodov, ki delujejo na tem področju. Udeležili so se je tudi večina predsednikov koronarnih društev in klubov Slovenije, ki so se pred tem zbrali na delovnem sestanku na Ravnah. Tega dne si je

bilo mogoče ogledati sejem zdrave, domače in doma pridelane hrane, ki se je odvijal pred občinsko zgradbo v Mežici, seveda pa je bilo moč dobrote tudi poskusiti in jih kupiti.

Konec meseca pa za Koronarni klub ni pomenil tudi konca aktivnosti. Ravno nasprotno, saj smo 30. 9. 2011, v počastitev svetovnega dneva srca, podarili mežiškim osnovnošolcem skupinsko izobraževanje v TPO+AED, ki se ga je udeležilo 80 učencev iz Mežice in Črne, navdušenje in motiviranost pa nam vedno znova vlijeta novih moči za naprej.

Sklepno dejanje meseca septembra in aktivnosti, posvečenih svetovnem dnevu srca, se je zgodilo v Narodnem domu s prireditvijo v počastitev tega dneva, na katerem so ga s prikupnim programom, ki je dal misliti tudi odraslim, popestrili učenci Osnovne šole Mežica. Dr. Cirila je prisotnim ponudila vpogled v spremembe našega telesa ob nezdravem življenjskem slogu in poudarila pomen skrbi za lastno zdravje. Po zaključku prireditve, ki je tradicionalno pripadel mreži javno dostopnih AED na Koroškem, so si vsi obiskovalci lahko izmerili krvni tlak in krvni sladkor, poskusili domač kruh in ob prebiranju premnogh zloženek s takšno in drugačno vsebino še malce poklepetali.

V veliki meri so začetki Koronarnega kluba Mežiške doline vezani na Mežico in še posebej mreža javno dostopnih AED, nikakor pa se z zaključkom prireditve ob svetovnem dnevu srca to ne končuje. Vsem, ki nas podpirate pri teh aktivnostih, tako ali drugače, pa iskrena hvala z našim sloganom:

LE SKUPAJ SMO LAHKO ŠE BOLJŠI!!! Več podrobnosti o omenjenih dogodkih pa na www.srce-si.si.

Peter Kordež

Marsikdo vidi praznovanje noči čarovnic zgolj kot »amerikanizacijo«, spet drugi v tem vidijo priložnost za zaslužek trgovcev s prodajanjem nepotrebnih in kičastih artiklov. Za nas – Perkmandelce – pa je praznovanje noči čarovnic priložnost, ko s svojim prostovoljnim delom lahko nekaj naredimo za dogajanje v kraju. Pomeni priložnost za oblikovanje in izvedbo zaokroženega sklopa dogajanja, ki privablja ravno zaradi modernosti in nenavadnosti tematike.

Tako smo člani društva IKDM Perkmandelci Mežica v sodelovanju s Šok Teatrom Mežica tudi letos organizirali in izvedli projekt »Noč čarovnic«. Projekt je bil sestavljen iz dveh sklopov. Dopoldne so bile za otroke pred Narodnim domom organizirane zanimive ustvarjalne delavnice. Te so bile zelo dobro obiskane, nastalo je veliko čudovitih izdelkov. Prostora okrog miz s ponujenim materialom je bilo celo premalo.

Preostalo dogajanje pa se je odvijalo na »kopališču«, ki se je za nekaj ur spremenil v t.i. mesto Totengrob, o katerem veliko pove že samo ime. Tam so zvečer na svoj račun najprej prišli najmlajši obiskovalci. Ti so si v spremstvu staršev lahko ogledali grozljiv ambient, si ogledali

predstavo z nevarnim bruhanjem ognja, se pogreli z brezplačnim čajem in se posladkali z bomboni, ki so jih delile strašne a prijazne čarovnice. Sledila pa je prava predstava – festival mrtvecev, kjer sta si vpricho obiskovalcev ter vstalih mrtvecev, vampirjev in zombijev večno zvestobo obljubila Metod Trobski in Hilda Pogubna Tretja. Na srečo so po končanem obredu odšli nazaj – na drugi svet.

Da je bil projekt uspešno izveden, sploh ne gre dvomiti. O dogodku je moč prebrati na spletni strani 24.ur (Ekskluziv), posredno je bilo dogajanje omenjeno celo v oddaji Pop-in. Člani smo bili z izvedbo izjemno zadovoljni, obisk je bil številčen, pohvale so kar deževale. Slišati pa je bilo tudi nekaj kritik oz. pripomb, ki so prav tako dobrodošle, saj nam lahko služijo kot vodilo za v prihodnje.

Slab priokus pa so na nas pustile (sicer redke) nizkotne kritike, ki si jih ne zaslužimo. Verjamem, da se ti ljudje ne zavedajo, koliko dela je opravljenega za

to, da se zvečer odvije za publiko brezplačno dvourno dogajanje. Osem članov je tri popoldneve v mrazu in rahlem dežju v gozdu pripravljalo potreben les za izgradnjo ambienta. Pri postavljanju ambienta je sodelovalo preko deset članov skoraj dva cela dneva, za izvajanje delavnic je skrbelo devet članic, v animaciji je sodelovalo okrog 15 članov obeh društev, po koncu dogodka je sledilo pospravljanje skoraj do polnoči. Vse delo je bilo opravljeno prostovoljno, privoščili si nismo niti poštene malice. S tem nočem izsiljevati pohval in sočutja, ampak bi rada prikazala ozadje, na katero marsikdo niti ne pomisli.

Bi pa ob tej priložnosti povabila vse bralce, da se včlanite v društvo in tako dobite priložnost, da s svojim prostovoljnim delovanjem prispevate k dogajanju v Mežici in za uresničevanje svojih zamisli. Prav tako vabljeni na naš naslednji projekt – Božično-novoletni direndaj.

za IKDM Perkmandelci
Urška Knez

MARTINOV VEČER PRI DU MEŽICA

Pevci moškega pevskega zbora smo 13. novembra priredili glasbeni dogodek z naslovom »Martinov večer«.

Prireditev s tem nazivom smo organizirali že četrtič in se trudimo, da bi postala tradicionalna. Prirejamo jo v obdobju sv. Martina, ki postaja vedno bolj vseslovenski praznik.

Martinovanje na našem koncu Slovenije nima neke posebne tradicije, saj je to praznik pridelovalcev vina in s tem vinorodnih krajev. Viharniki pa smo si naziv omislili zato, ker med poletnimi prireditvami in praznovanjem božično-novoletnih dni vlada v Mežici precejšnje kulturno mrtvilo, če izzamemo Narodni dom. Za prireditev smo izbrali martinovo nedeljo, saj je bil tudi zaradi spleta okoliščin najbolj primeren dan. Za to odločitev nam ni žal, saj je to potrdil tudi obisk občanov. Program je bil zasnovan predvsem z »napitnicami«, ki so tudi najbolj popestrila razpoloženja v martinovih dneh.

Naš zbor že leto dni vodi prof. **Andrej Gorenjak**, ki je tudi sestavil program in nas sedaj poizkuša dvigniti na kvalitetnejši nivo.

Na prireditvi so sodelovali tamburaši **Bisernica** iz društva upokojencev Ljutomer in nam polepšali večer s svojim temperamentom in zvoki tamburic. Na naše povabilo nas je s svojim prihodom počastila tudi predsednica Društva upokojencev Ljutomer, ga. Danica Sunčič, in s tem potrdila interes za sodelovanje med Društvom upokojencev Mežica in Društvom upokojencev Ljutomer.

MPZ Viharniki se članom Bisernice iskreno zahvaljujemo za nesebično pomoč pri organizaciji prireditve in upamo, da bodo z nami sodelovali še v prihodnje, gospe predsednici pa iskrena hvala za obisk pri nas.

Program je povezoval dipl. etnolog g. **Tomi Simetinger**, ki je s kvalitetno razlago popestril dogodek.

Za prireditev nismo izdajali vstopnic, saj so s svojimi donatorskimi prispevki omogočili pokritje stroškov darovalci, katerim iskrena hvala za nesebično pomoč.

Za nami je Martinov večer, s tem pa so tudi presežene skrbi, ki bi lahko preprečile izvedbo. Viharniki znamo z optimizmom naprej, saj se zavedamo svojega poslanstva. S pomočjo ljudi, ki naše delo cenijo, pa je pot še lažja.

Jožef Libnik,
Predsednik MPZ VIHARNIKI

BALINARJI

DRUŠTVO UPOKOJENCEV MEŽICA

Balinarje je zelo razširjena aktivnost med upokojenci po vsej Sloveniji. Organizirano se združujemo po regijskih območjih – ligah. Cilj pomeni seveda uvrstitev na državno prvenstvo balinarjev-upokojencev.

Naša balinarska sekcija deluje v okviru DU Mežica in sodeluje v Koroški ligi (Slovenj Gradec, Dravograd, Ravne na Koroškem in Mežica).

Tekmuje moška in ženska ekipa. V okviru letne sezone imamo zelo natrpan urnik tekmovanja in prijateljskih srečanj. Organiziramo tekme na domačem igrišču, sodelujemo pa tudi na vseh tekmovanjih, ki jih organizirajo druge sekcije, npr.:

- › **regijski turnir**
- › **Šatorjev memorial** Ravne
- › **Viktorjev memorial** Mežica
- › turnir za **pokal mesta** Slovenj Gradec
- › turnir **ob krajevnem prazniku** Ravne
- › turnir **ob mežiških dnevih**
- › **prijateljska srečanja** s Šaleško ligo, sodelujemo z ekipo DU Topolšica.

Razen tega imamo še interna tekmovanja z društvom invalidov Mežica in varovanci CUDV Črna. Prav tako organiziramo medsebojna tekmovanja med balinarji posamezniki, kar nam služi za lažjo sestavo tekmovalnih ekip.

V letu 2012 nam sledi kompletna organizacija tekmovanja za Koroško ligo.

V sezoni 2011 smo tako moška kot tudi ženska ekipa dosegali zelo dobre rezultate. Ženska ekipa se je uvrstila na državno prvenstvo, ki je bilo 6. 10. 2011 v Piranu. Med seboj se je pomerilo 14 ekip iz vse Slovenije. Naše balinarke so dosegle odlično 3. mesto. Rezultati: 1. mesto: Ljubljana Vodmark, 2. mesto: Kočevje, 3. mesto: Mežica, 4. mesto: Solkan, itd.

Zahvaljujemo se vsem sponzorjem in predsedniku naše balinarske sekcije **Cvetu Podjavoršku**, ki je nesebično in požrtvovalno dal sebe na razpolago in nas uspešno vodil.

Nam upokojencem pomeni balinarje na prvem mestu druženje, nato ohranjanje telesne gibljivosti, športno aktivnost v okviru svojih zmožnosti in končno ob zdravi tekmovalnosti tudi neke vrste samopotrditev.

PRIDRUŽITE SE NAM V ČIM VEČJEM ŠTEVILU. VEČ NAS BO – LEPŠE BO!

Rozalija Lujimovič

Razvitje novega praporja DU Mežica

19. 6. 2011 smo člani DU Mežica razvili novi društveni prapor.

Razvili smo ga v Narodnem domu v Mežici ob maloštevilni udeležbi naših članov. Vzrokov za neudeležbo je lahko več, vendar lahko po analizi ugotovimo, da je poglaviti vzrok v terminu izvajanja. Razvitje smo izvedli ob 10. uri, ki je bil edini razpoložljivi termin v »Mežiškem poletju«. Dogodek smo popestrili s kulturnim programom, v katerem so sodelovali MPZ Viharniki, pevska skupina Gorna ter recitatorji pri Društvu upokojencev.

Sam program je vodila in usklajevala predsednica odbora za kulturo pri DU ga. Draga Simetinger, za kar se ji iskreno zahvaljujemo.

Od vabljenih gostov so se prireditve udeležili predstavniki sosednjih društev iz Črne na Koroškem in Raven na Koroškem. Od donatorjev pa župan občine Mežica ter predstavnica Delfin Hotel ZDUS Izola.

V imenu članov DU se vsem predstavnikom zahvaljujem za vzpodbudne in prijateljske besede.

V spored se je vključil tudi predsednik DU Mežica g. Jožef Libnik s svojim govorom:

Dragi gostje, gospod župan, predstavniki vabljenih društev, dragi člani Društva upokojencev Mežica. Dovolite, da vas pozdravim še v svojem imenu in se vam zahvalim za odziv na povabilo.

Današnji dan ni navaden dan za naše društvo. Današnji dan je praznik vseh nas, ki smo si zadali nalogo, da razvijemo novi prapor društva. Je praznik vseh, ki čutijo pripadnost Društvu upokojencev Mežica.

Prapor je simbol, na katerega se vedno čustveno odzovemo, saj predstavlja povezavo različnih skupnosti na državnem, nacionalnem in društvenem nivoju.

Naš prapor, ki ga razvijamo danes, je naslednik praporja, ki je 47 let opravljal svoje poslanstvo in ga je dohitel naš neugnani spremljevalec – čas.

Razvili so ga naši predhodniki, ki so se upokojevali po izpolnitvi pogojev večinoma iz Rudnika in topilnice Mežica.

Razvili so ga 15. 8. 1964 v Narodnem domu v Mežici in je bil od takrat prisoten na proslavah, različnih prireditvah, predvsem pa na zadnjem slovesu od naših članov.

Zaradi dotrajanosti smo člani upravnega odbora Društva upokojencev sklenili, da pristopimo k izdelavi novega, starega pa arhiviramo v vitrino za spomin.

Na osnovi razpisa za izdelavo smo se odločili za podjetje Ercigoj iz Ljubljane.

Glede oblike in vsebine praporja smo se dogovorili, da obe strani ostajata identični prejšnjemu s tem, da se na prvi strani dodata letnici ustanovitve društva in razvitje praporja, na drugi strani pa ostane simbol rudarstva. Spremeni pa se osnovna barva iz rdeče v zeleno.

Prapor so izdelali v dogovorjenem roku in kvalitetno ter temu po primerni ceni.

Za izvedbo nabave praporja smo imenovali odbor, ki je intenzivno deloval in prosil za sredstva pri donatorjih. Povabili smo tudi občane, da prispevajo za zlate

žebličke z imeni in priimki in omogočili donatorjem, ki so darovali večje vsote sredstev, da danes pripnejo svoje spominske trakove na prapor. Nosilec praporja bo kot sedaj tudi v naprej g. Dominik Lesjak.

Za razmislek o današnjem razvitju in razvitju praporja leta 1964 pa sem iz podatkov arhiva ugotovil, da je takrat vso breme botrovanja

vsem darovalcem in članom društva, ki so darovali čas in sebe za današnje slavje.

Ta prapor, ki ga razvijamo danes, pa naj služi tudi bodočim generacijam upokojencev, vsaj enako kot prejšnji in jih vzpodbuja k ustvarjanju in negovanju smiselnosti tretjega življenjskega obdobja.

Zato, dragi člani, spoštujemo ta prapor, ki nas bo

prevzel RUDNIK SVINCA IN TOPILNICA MEŽICA. V primerjavi z današnjim je razlika očitna.

Zahvaljujem se družbam, ki so naslednice rudnika in so prispevale poglaviti delež pri plačilu praporja ter s tem dokazale, da jim ni vseeno za svoje nekdanje soustvarjalce.

Ugotavljamo, da z nabiralno akcijo še nismo uspeli pokriti celotne vsote računa, zato prosimo vse, ki še želijo sodelovati pri nakupu žebličkov ali spominskih trakov, da to tudi storijo, saj imamo z izdelovalcem praporja dogovor o naknadni izdelavi in namestitvi.

Iskreno se zahvaljujemo

spremljal povsod, spoštujemo njegov namen in predvsem – naj nas ne razdvaja, naj nas druži!«

Za primerjavo glede razvitja prvega praporja pa je zanimivo poročilo takratnega vodstva s sledečo vsebino.

»Mežiškim upokojencem se je uresničila dolgotrna želja, da bi imeli svoj prapor.

15. 8. 1964 je bilo v Mežici razvitje praporja Društva upokojencev. Te svečanosti so se s svojimi društvenimi prapori udeležili predstavniki vseh treh podružnic občine Ravne na Koroškem. Na svečanost so povabili tudi predstavnike političnih organizacij

v Mežici, vendar moramo dodati, čeprav ne-radi, da teh ljudi na naši proslavi ni bilo. Ne vemo, ali se povabljenim predstavnikom ni zdelo vredno udeležiti te svečanosti ali pa so bili zaradi drugih vzrokov odsotni. Kljub temu pa je nas upokojence ta njihova nezainteresiranost za delo našega društva precej močno prizadela. Potrdili so to, kar je poudaril v svojem govoru predsednik podružnice, da je upokojenec v očeh aktivnih članov

naše skupnosti, le človek, ki živi od milosti drugih in je v breme družbi.

Kljub temu pa se je svečanosti udeležilo mnogo prebivalcev Mežice. Praporju je kumovala sindikalna podružnica Rudnika Mežica, katere predsednik je tudi razvil prapor. Pri svečanosti sta sodelovala še rudarska godba in pevski zbor DU s Prevalj.

Po proslavi je bila zabava s plesom v Narodnem domu. Zabava je potekala v prav prijetnem vzdušju,

saj znajo biti upokojenci mnogokrat bolj živahni in prijetni kot mladi ljudje.

Ob tej priložnosti bi se zahvalil upravnemu odboru Rudnika Mežica za njihovo pomoč ob nabavi praporja, še prav posebno pa za njihovo razumevanje do svojih, nekoč aktivnih delavcev.

Zahvalil bi se tudi pevskemu zboru DU s Prevalj, ki je s svojim petjem razveselil upokojence in pripomogel k temu, da je bila proslava še bolj slovesna.

Enaka zahvala tudi rudarski godbi iz Mežice. «

Matevž Nagernik.

Konec citata.

Je še kaj dodati poročilu izpred sedemindeset let? Nič!

Odnos do upokojencev je ostal enak tudi danes.

Razvitje novega praporja so omogočili donatorji, katerim se upravni odbor Društva upokojencev Mežica iskreno zahvaljuje za pomoč.

Jožef Libnik

LAS VEGAS mesto presežkov

Letos junija sem se skupaj s kolegom iz službe udeležil HP konference Discoverer 2011, ki je potekala v Las Vegasu.

LAS VEGAS, le kaj sem vedel o njem, preden sem se odpravil tja? Vedel sem, da je to svetovno znano mesto, predstavljal sem si ga kot glavno mesto vseh igralnic. In res, igralnice so na vsakem koraku, ki te vabijo z mamljivimi reklamami v soju neonskih svetilk. Vedel sem, da se imenuje Grešno mesto, kar sem povezoval predvsem z igrami na srečo, saj je več kdo v tem mestu zapravil še zadnje cekine v upanju na velike nagrade. No, nekoliko sem se motil, saj obstajajo za ime še številni drugi razlogi.

Vedel sem tudi, da je Las Vegas nekje v puščavi (zvezna država Nevada), da je zelo vroče, da nimaš kam oditi peš zaradi puščave in da je v mestu vse tipi top. Tudi tu sem se nekoliko motil.

Las Vegas (ime iz španščine menda pomeni travnik) je največje mesto v zvezni državi Nevada in 28. največje mesto v Združenih državah Amerike. Je tudi največje mesto, ki je nastalo v 20. stoletju. Ja, res je, Las Vegas je bil ustanovljen šele leta

1905 in si je naziv mesto pridobil leta 1911, ko je imel okrog 1000 ljudi. Skoraj 20 let je rabil, da je zrasel do velikosti Mežice, danes pa ima samo mesto 600.000 prebivalcev,

cisca, bistveno manj je do svetovno znanega nacionalnega parka Grand Canyon, tudi meja z Mehiko ni tako zelo daleč. Blizu Las Vegasa je zelo poznano območje imenovano Area

kot celotno vlemesto pa skoraj 2 milijona. Leži v zahodnem delu Združenih držav Amerike. Časovna razlika s Slovenijo je 9 ur. Nekaj ur vožnje in lahko pridemo do San Fran-

51. To je vojaške področje, ki je zelo zastraženo. Tu je ameriška vojska izvajala jedrske poskuse, razvijala tajna orožja, po govoricah sodeč pa so sem vozili tudi vse padle leteče

krožnike in vesoljce.

Las Vegas živi od igranic, je priljubljeno prizorišče za filme, televizijske oddaje in športne prireditve. Je svetovno znano središče iger na srečo, nakupovanja, vrhunskih restavracij in zabave. Vse skupaj je začinjeno s svetlobnimi efekti in zasloni, zaradi česar velja Las Vegas za najbolj osvetljeno vlemesto in je viden tudi iz vesolja.

Osrednji del Las Vegasa je Strip. To je ulica (območje), dolga približno 7 kilometrov, s skoraj vsemi turističnimi atrakcijami, najpomembnejšimi hoteli, ogromno igranicami ... In če sem že omenil igranice, te so v Las Vegasu dejansko na vsakem koraku in skušajo na vsak način zvabiti ljudi. Kot zanimivost naj omenim, da v hotelu, kjer sem prebival, sploh nisem mogel priti do sobe, ne da bi šel skozi igranico.

Strip se na enem koncu začne (ali konča) s stolpom Stratosphere. To je peta najvišja stavba v ZDA in drugi največji samostoječi stolp na celotni zahodni polobli. Z dvigalom sem se dvignil v 110. nadstropje in občudoval prelepi razgled na celoten Las Vegas. Pogled z višine približno 300 metrov je bil res lep. Na drugi strani se Strip zaključuje s hotelom MGM, kjer snemajo serijo CSI. Če želite (proti plačilu), se lahko priključite ekipo forenzikov in jim pomagata pri reševanju umorov. Udeležil sem se tudi koncerta v tem hotelu, ki ga je imel Paul McCartney. Če bi mi pred leti nekdo rekel, da bom v živo poslušal The Beatles (oziroma enega člana in njihove pesmi), bi verjetno počil od smeha.

Ogromno stvari v Las Vegasu dejansko lahko nosi oznako XXL.

Prebival sem v hotelu Palazzo in imel zares ogromno sobo, ki je merila skoraj 70 m². Prostornosti se kar nisem mogel načuditi. Ko pa sem pregledal podatke o hotelu, sem ugotovil, da sem v daleč najmanjših sobah. Največji apartma je meril kar okrog 750 m². So pa bile druge številke še veliko večje. Hotel Palazzo je povezan s hotelom Venetian (nas vseh 10.000 udeležencev je stanovalo v teh dveh hotelih) in imata precej skupnih prostorov. Tako je npr. le igralnica enega hotela velika skoraj 10.000 m², skupni bazeni in separeji preko 23.000

m², trgovin je za 42.000 m² in skupni prostori (predavalnice, dvorane ...) so veliki kar preko 210.000 m². V teh prostorih je bilo posneto tudi veliko svetovno znanih filmov in serij, kot so Oceanovih 11 in 12, Las Vegas ...

Ob robu konference sem si privoščil en prosti dan in obiskal bližnji nacionalni park Grand Canyon. To je park in kanjon, skozi katerega teče reka Colorado. Sam kanjon reke Colorado je fascinanten zaradi svojih dimenzij. V povprečju se stene

skoraj navpično nad reko dvigajo cel kilometer in pol, takšna ali pa še malo večja je tudi širina. Če dodamo še avtentično indijansko okolje, visoko nadmorsko višino, puščavo, sprehod po nebu (Skywalk), odlične turistične ponudbe, je obisk tega nacionalnega parka res pravo doživetje. Škoda le, da je na razpolago tako malo časa za ogled velikega števila znamenitosti. Sama pot z avtobusom je ponujala zanimiv pogled na pokrajino in predvsem v večjem delu kamnito puščavo. Zato me je še toliko bolj presenetilo večje jezero, ki sem ga zagledal po poti. Takrat se še nisem zavedal ne velikosti in ne pomembnosti tega, kar sem videl. A o tem malo kasneje. Ko smo se že nekaj časa vozili, smo prispeli do makedamskega dela ceste. Kako domače sem se počutil. A kljub vsemu je bila zanimiva razlaga. Področje, čez katero se peljemo, je v lasti Indijancev. Ker so to zemljo dobil v dar (če temu lahko tako rečemo, saj je to zemlja, ki so jo imeli v lasti že pred Kristofom Columbom) in ne plačujejo davkov, jim država ceste ne bo uredila. Če želijo imeti asfalt, si ga pač naj uredijo in financirajo sami. Zanimivo pa je, da je to edina cesta, ki vodi do tega predela Velikega kanjona.

Ko smo prispeli do končne točke, sem z začudenjem opazoval okolico. Rekel bi, da je sama velika ravnina, kakšen manjši hrib v ozadju, o kanjonu pa ne duha in sluha. »No, pa bo že,« sem si mislil in se pripravljaj za celotno potepanje. Izlet, ki sva si ga s kolegom privoščila, je namreč poleg avtobusne vožnje, celotnega ogleda in vstopnin vključeval še panoramski prelet s helikopterjem in vožnjo s čolnom po reki Colorado.

Po začetni vožnji s helikopterjem

smo prileteli do roba, ki se je videl in šele takrat sem spoznal celotno veličino kanjona. Če smo pred tem bili morda le 100 metrov nad zemljo, smo v naslednjem momentu bili več kot 1300 m nad reko Colorado. Pogled je bil zares osupljiv in bolj kot sem opazoval okolico, bolj mi je bilo jasno, zakaj je to svetovno čudo. Šele kasneje sem ugotovil, da smo na tem mestu bili kar visoko, približno v višini naše Pece. Le temperature niso bile podobne Peci. Izvedeli smo, da je ta dan kar lušno, saj ni več kot 33 stopinj. Običajno je ta čas kar okrog 40. Počasi smo se spuščali proti reki, fotoaparati pa je marljivo delali. Med vožnjo po reki sem izvedel, da koloradskega hrošča tu ne bom videl, ni pa problem videti različnih vrst kač, škorpionov, črnih vdov ...

Po povratku z reke smo si ogledali še eno znamenitost, to je SkyWalk. SkyWalk je polkrožna skulptura na

vrhu skal, po kateri se lahko sprehodiš in opazuješ reko 1200 metrov pod tabo. Posebnost SkyWalka je to, da so celotna tla steklena in tako imaš občutek, da lebdiš v zraku. Žal na samem objektu slikanje ni dovoljeno. Sama razgledna točka se imenuje EaglePoint po skali v obliki orla. Od tu sva se odpravila še na točko Guano View. Od kod ime pa je že druga in dolga zgodba. Je pa bila na tem mestu nekoč žičnica iz dna kanjona do vrha. Sledil je še obisk ranča, kjer smo si lahko ogledali Divji zahod, natanko takšen, kot je nam znan iz vseh kavbojskih filmov. Zares zanimiva dogodivščina.

Ob povratku v Las Vegas smo se ustavili še ob eni gradbeni umetnini, to je Hooverjev jez. S tem jezom (gradili so ga med letoma 1931 in 1935) so zajezili reko Colorado. Sam jez je visok preko 220 metrov in zajezi skoraj nepredstavljivo količino vode.

Ko je jez poln, njegov vpliv seže 170 km po sami reki, jezero pa je veliko preko 360 km² in predstavlja veliko turistično atrakcijo. Ko smo se ob jezu ustavili, mi je tudi bilo jasno, kaj je bilo tisto veliko jezero, ki smo ga videli dopoldan. Dan je žal kar prehitro minil.

Celotno potovanje je bilo izredno zanimivo. Toliko zanimivih stvari in presežkov, kot jih lahko vidiš v Las Vegasu (in bližnji okolici), lahko vidiš le redko kje. Grand Canyon, Hooverjev jez, Stratosphere, Paul McCartney ... so le nekatere najbolj zanimive stvari. Da ne omenjam, da nas je lovil policaj s sireno na poti v Grand Canyon.

Potopisno dokumentarni opis Las Vegas – mesto presežkov je DLG Treška predstavil na literarnem večeru v petek, 21. oktobra 2011.

Lovro Vreš

MEŽIČARJI PO SVETU

Tokrat smo ostali v Evropi. Skočili smo v Francijo, od koder se nam oglašja g. Valant.

Njegovi odgovori niso strogo vezani na postavljena vprašanja.

»Pisal bi lahko o šampanjskem vinu, o siru, o Parizu, o Mont Saint Michelu ali o normandijskih pokopališčih, kjer počiva Lasnikov iz Mežice (padel ob izkrcanju zaveznikov); pisal bi lahko o Montblanku, kjer so življenje pred nekaj desetletji izgubili mladi Mežičani ali o Korziki in Adrijinem letalu iz leta 88. Pa sem bolj pisal o sebi. Malo egoistično morda?« pravi.

Morda pa je drugačen način predstavitve njegovega življenja ter videnja zdajšnje Mežice in Slovenije enako zanimivo sporočilo, kot bi bili točni odgovori na zastavljena vprašanja.

I. P.

Rojen sem v Šentanelu konec druge svetovne vojne. Star sem bil leto in pol, ko so se starši preselili v Mežico, kjer sem končal osnovno šolo leta 1959. Štiri leta pozneje sem maturiral na ravenški gimnaziji. Vpisal sem se na teološko fakulteto v Ljubljani, kar je bilo za tedanje razmere dovolj grešno dejanje, da sem moral takoj tri dni po

atentatu na ameriškega predsednika Kennedyja na služenje vojaškega roka v kazenski logor v Leskovac. Po odsluženem vojaškem roku in končanem prvem letniku teologije sem leta 1965 odšel na študij v Rim. Po licenci iz filozofije in dvoletnem študiju teologije v Rimu sem pristal na Dunaju, kjer sem študiral matematično logiko in matema-

tiko, od leta 1973 pa sem študij nadaljeval v Parizu, kjer sem diplomiral in leta 1975 končal z magisterijem iz verjetnostnega računa. Svoj poklic sem opravljal kot profesor matematike na francoskih državnih srednjih šolah do leta 2009. Sam sem bolj sanjal o raziskovalnem delu. Danes pa mislim, da je bilo tako bolje. Od leta 2007 sem tudi stalni

diakon Celjske škofije v pomoč slovenski skupnosti v Parizu. V poklicu in sploh v življenju sem bil in sem zelo srečen, želel bi, da bi vsakemu človeku Bog naklonil tako lepo in pestro življenje.

Že preko trideset let živim v mali vasi La Celle les Bordes, oddaljeni 40 kilometrov iz Pariza, v čudovito zelenem okolju regionalnega naravnega parka blizu mesteca Rambouillet. S svojo ženo Francozinjo in Alzačanko sva imela pet otrok, od katerih danes štirje živijo v Sloveniji. Vzrok za to je verjetno v tem, da smo v družini vedno veliko govorili o Sloveniji, tja hodili na

počitnice skoraj vsako leto vsaj en mesec. Predvsem smo se zadrževali v Sloveni Gradcu, pogosto pa nas je pot vodila tudi v Mežiško dolino in tudi v Mežico. Vas se je spremenila, a okoliški hribi ostajajo in gora Peca ter z njo neizbrisni spomini mladosti. Kot Ostrorogi v Jalenovem romanu pogosto sanjam o Vrh in o mladih letih. Mislim sem, da sem Vrh dosegel skupaj z vsemi rojaki doma in po svetu leta 1991.

Ko pa zdaj od zunaj gledam to našo dolino Šentflorjansko, se mi ta Vrh, kot Ostrorogemu, vedno bolj odmika.

Od rane mladosti je bila samostojna slovenska država moje sanje. O njej sem sanjal kot gimnazijec, za tisto dobo nevarne sanje ... O njej sem debatiral in razmišljal v okviru skupine Ypsilon v Rimu, kjer je v

vam tistega časa (cf revija Reporter, 2. marec 2009, str.14) ... O tej neodvisni državi sem sanjal na Binkoštnem srečanju Slovencev v Augsburgu leta 1984, kjer sem kot predsednik društva Slovencev v Parizu, mislim, prvi izjavil, da ker Slovenci nimamo lastne države in ne ambasad, mora biti vsak Slovenec ambasador Slovenije. O tej neodvisnosti sem sanjal pri sprejemu slovenskih izseljenskih duhovnikov in njihovih laičnih sodelavcev v Svetu Evrope v Strasbourgu leta 1988. O njej sem sanjal v protestnem pismu Jugoslovanski ambasadi v Parizu, ko so takratne jugoslovanske oblasti zaprle Borštnerja, Tasiča in Janšo, pismo, ki so si ga poleg mene upali podpisati le trije Slovenci: naš župnik Nace Čretnik, rojak iz Velenja, dr. Janez Zorc, argentinski Slovenec

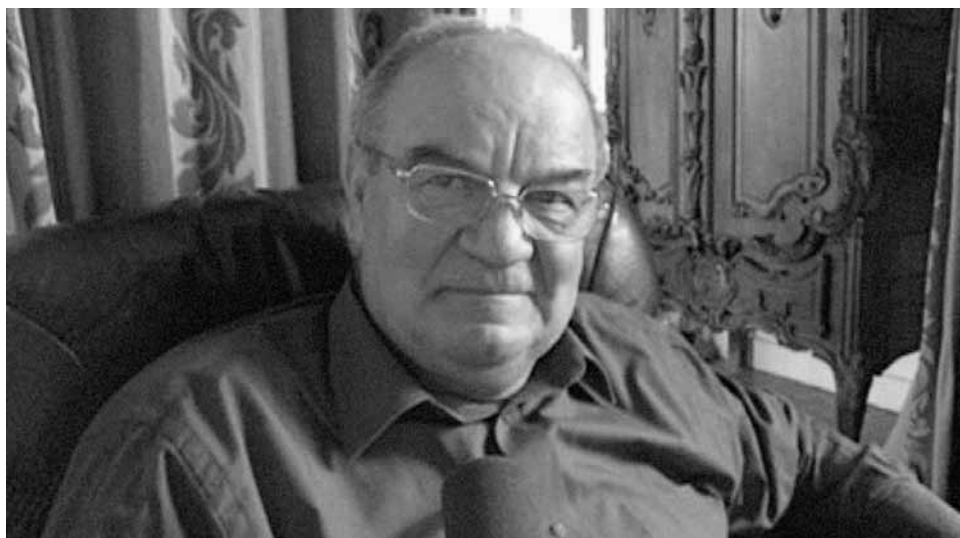
Tako nekako končuje, se spominjam, Jalenov junak Ostrorogi. Po dvajsetih letih uspehov in razočaranj ugotavljam, da se za vsakim osvojenim Vrhom dvigajo drugi, še neosvojeni. Prvi Vrh, ki ga moramo sedaj Slovenci osvojiti, je definirati in oblikovati naš narodni interes, to je jasno spoznanje tega, kar je bistveno za naš obstoj, za obstoj Slovenije kot države in za obstoj Slovencev kot naroda. Sem prav gotovo spadajo: teritorialna integriteta, kulturne vrednote in specifičnosti, kot so jezik, glasba ..., pravna država, socialna pravičnost, močno gospodarstvo ..., blagostanje vseh. Stranke naj tekmujejo in se prepirajo, kako ta narodni interes varovati in doseči, kakšne so poti, ki vodijo do ciljev, katere so morda prioritete. Oblast ja, ne pa za vsako

znajo braniti svoj narodni interes. V štiridesetih letih mojega bivanja v tej državi, ki je tako rekoč moja druga domovina, se na primer njihova zunanja politika ni spremenila niti za piko. Nobeni francoski stranki ne bi prišlo na pamet, da bi z mešetarjenjem z njihovim narodnim interesom poskušala priti na oblast ali na oblasti ostati. 'Alternance', to je zamenjava med tistimi levimi, ki menda malo bolj upravljajo in tistim desnimi, ki menda malo bolje gospodarijo, je tukaj samoumevna. Od zunaj gledano, v Sloveniji še zdaleč ni tako. V Sloveniji še vedno velja kulturkampfovsko geslo »zaustavite desnico«. V Franciji je kapital nadstrankarski, v Sloveniji večinsko pripada eliti in naslednikom tistih, ki so me v moji mladosti učili, da je privatna lastnina nekaj slabega, vse mora biti državno. Pluralizem in neodvisnost medijev je tukaj v Franciji dejstvo, v Sloveniji pa je to dejstvo šele v povojih.

Vsak narod črpa in gradi svojo identiteto in obstoj iz nečesa in na nečem, Kitajci na pisavi, Judje na Svetem pismu, Nemci na jeziku in redu, Francozi na idejah svobode in enakosti ... Rimska država je obstajala zaradi pravnega reda, močne vojske in gradnje cest ... Evropa obstoja in bo obstala samo, če se bo zavedala svojih ne samo grško-rimljanskih ampak tudi in predvsem judovsko-krščanskih korenin in vrednot, na katerih in iz katerih je zrasla.

In Slovenija? Evropske korenine so tudi slovenske korenine. Narod, ki nima razčiščene preteklosti, ni ponosen in ne spoštuje svojih korenin, nima prihodnosti v globaliziranem svetu.

Ciril Valant

debatnih večerih pri prevajškem rojaku Ivanu Reberniku, predvsem po zaslugi nepozabnega prijatelja, že trideset let pokojnega, duhovnika Frančka Križnika in že tudi pokojnega jezuita patra Romana Žužka nastala rdeča knjižica »Slovenija 1968 Kam?«, izdana v 100 izvodih in poslana vsem vidnim slovenskim ustano-

in Karel Vičič, po rodu iz Ilirske Bistrice. O tej državi sem sanjal kot govornik in predstavnik Slovencev na prvi slovensko-hrvaški manifestaciji na »Esplanade des droits de l'homme« ploščadi pred Trocaderom nasproti Eiffelovega stolpa med dvanajstdnevno vojno za Slovenijo leta 1991.

»O Vrh ... Vrh ... Vrh ...«

ceno, kot se je to dogajalo v neki drugi državi pred letom 1991, kjer so glavne vloge igrali premnogi isti kot po letu 1991.

Veliki narodi kot Francozi dobro vedo, kaj je njihov narodni interes. Naj bo francoska vlada leva ali desna, naj je bila v preteklosti monarhija, imperij ali republika, vsi so znali in

B. A. Novak

MALA IN VELIKA LUNA

15. december 2011

ob 17:00

abonma in izven

Lutkovno gledališče Ljubljana in Prešernovo gledališče Kranj

KDKL

RAZSTAVA: KOROŠKI LIKOVNIKI

13. januar 2012

ob 18:00

V. slikarsko-kiparska kolonija

M. Manojlović

VSE ZASTONJ! VSE ZASTONJ!

14. januar 2012

ob 19:30

abonma in izven

MGL

E. Vogelnik

POVODNI MOŽ

19. januar 2012

ob 17:00

LGL

V. Vodopivec

KOVAČEV ŠTUDENT

21. januar 2012

ob 20:00

spevoigra mladih okoliških pevcev

W. Shakespeare

ROMEO IN JULIJA

4. februar 2012

ob 19:30

abonma in izven

MGL

www.narodnidommezica.si

Uredniški odbor

župan
Dušan Krebel

odgovorni urednik
Marjan Sušnik

direktor
Občinske uprave
mag. Igor Fric

člani
uredniškega odbora
Jožef Libnik
Barbara Prevorčič
Jarneja Vertačnik
Lidija Brižnik
Ida Paradiž

Glasilo Občine Mežica izhaja 4 x letno v nakladi 1.550 izvodov in ga prejmejo vsa gospodinjstva v občini brezplačno.

Vsem, ki ste s prispevki sodelovali, se najlepše zahvaljujemo. Prosim, da s svojimi prispevki tudi v bodoče sodelujete, ker bo le na ta način naše glasilo pestro in zanimivo.

Prispevki ne bodo honorirani, uredniški odbor pa si pridružuje pravico do njihovega izbora.

Oddaja dokumentov naj bo na digitalnem mediju (tekstovni članki v Microsoft Word-u, fotografije pa priložene ločeno v formatu jpeg ali tiff, in sicer na resoluciji 300 dpi s krajšo stranico najmanj 10 cm). Fotografije, ki ne bodo primerne velikosti (npr. snete iz spleta - 72 dpi / 70 KB) ne bodo objavljene. Fizično oddane fotografije, ki ste jih prispevali, lahko po objavi glasila dvignete na tajništvo občine Mežica.

Svoje prispevke pošljite na naslov:

Občina Mežica
Trg svobode 1,
2392 Mežica
info@mezica.si

izdala
Občina Mežica
www.mezica.si

lektoriranje
Mateja Kunc

fotografije
avtorji člankov

oblikovanje
Jasna Kalčič, atelje jk

tisk
Mallex d.o.o.

naklada
1.550 kosov